

meget klart at hr. Frank Aaen stod og sagde, både heroppefra og jeg mener også fra sin egen plads nede i salen. Derfor undrer det mig en hel del, at Enhedslisten nu ifølge betænkningen til L 225 agter at stemme for lovens vedtagelse.

Så mit spørgsmål til Enhedslisten er: Hvorfor har man ændret standpunkt? Er det sådan, at Enhedslisten nu har tilsluttet sig det brede flertal her i Tinget, som bare lægger sig fladt ned, hver gang en af EU's institutioner kommer med et dekret om en ny lov, og blot slår sin egen dømmekraft fra? Er Enhedslisten ved at falde af på den?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det kunne se ud, som om at der er sket en fejl, og i det tilfælde vil den blive rettet inden tredjebehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Lovforslaget overgik derefter til tredje behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

26) Forespørgsel nr. F 34:

Forespørgsel til udenrigsministeren og ministeren for udviklingsbistand:

»Hvad vil regeringen gøre for at sikre, at udviklingsrunden i WTO (Doharunden) reelt får et resultat, der gavner ulandene, herunder at ulandene ikke pålægges forpligtelser, der skader deres udviklingspotentiale?«

Af Rune Lund (EL) og Frank Aaen (EL).

(Forespørgslen anmeldt 23/2 2006. Fremme af forespørgslen vedtaget 1/3 2006).

Begrundelse

Kl. 14.50

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Anden behandling af lovforslag nr. L 228: Forslag til lov om ændring af lov om registreret partnerskab. (Frihed for folkekirken og andre trossamfund for at medvirke ved indgåelse af registreret partnerskab).

Af Lissa Mathiasen (S), Simon Emil Ammitzbøll (RV), Kamal Qureshi (SF), Majbrit Berlau (EL) og Jørgen Arbo-Bæhr (EL).

(Fremsat 7/4 2006. Første behandling 4/5 2006. Betænkning 18/5 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Rune Lund (EL):

Når vi har stillet denne forespørgsel om, hvordan der sikres et udviklingsvenligt resultat af den såkaldte udviklingsrunde, Doharunden, er det, fordi intet lige nu peger på, at et resultat, der er godt for ulandene, vil blive opnået.

Flere undersøgelser peger på, at den aftale, der nu ligger i kortene, ikke vil leve op til den ånd, som Doharunden blev indgået i, og ikke vil sikre, at runden bliver en udviklingsrunde, der kan hjælpe verdens fattigste og skabe en verden med større økonomisk lighed.

Den anerkendte internationale bistandsorganisation Oxfam har gennemført en grundig undersøgelse af det enkelte forhandlingsområde. De konkluderer, at en aftale på det nuværende grundlag vil sætte ulandene i en dårligere situation end uden en aftale. Det vil ifølge Oxfam føre til, at millioner af småbønder mister deres eksistensgrundlag, og at ulandene deindustrialiseres.

seres og bliver endnu fattigere end i dag på grund af de rige landes fastholdelse af landbrugsstøtten og ublu krav om markedsåbninger i ulandene.

Selv frihandelsfundamentalisterne i Verdensbanken har i de seneste beregninger voldsomt nedgraderet forventningerne til, hvad ulandene får ud af Doharunden. Ifølge de seneste beregninger fra Verdensbanken vil ulandene kun vinde ca. 16 milliarder, mens de rige lande vil vinde 80. Og de milliarder, som ulandene vinder, vil komme meget få ulande til gode, vi snakker om Indien og Kina, mens andre ulande vil tabe stort.

Andre undersøgelser viser, at de håndører, som ulandene vil vinde på liberaliseringer i verdenshandelen, vil være ti gange lavere end de beløb, de taber på grund af faldende toldindtægter. Der er kort sagt meget langt mellem retorikken om en udviklingsrunde og virkeligheden verden.

Ulandene er godt klar over det her, og de har i de seneste måneder skærpet tonen. Ulandene advarer med rette om, at de ikke vil indgå en aftale, som ikke vil føre til forbedringer, og forhandlingerne er derfor gået i hårdknude. Parterne er ikke kommet tættere på hinanden, end de var i Hongkong i december, hvor der sidst var forhandlinger, tværtimod.

Vi har stillet denne forespørgsel for at høre, hvad regeringen har tænkt sig at gøre for at sikre, at Doharunden virkelig bliver en udviklingsvenlig runde og ikke som nu en runde, der tages til fange af de rige landes selviske og kortsigtede og egoistiske interesser.

Årsagen til, at runden er kommet så langt, når forhandlingerne er gået i hårdknude, er jo den simple, at de rige lande med EU og USA i spidsen – i gåseøjne – har glemt, at det her er en udviklingsrunde. De rige lande med EU og USA i spidsen vil ikke give reelle indrømmelser til ulandene, der kan sikre ulandene mod dumping af støttede varer på verdensmarkedet. Men til gengæld kræver de rige lande så, at ulandene skal skære meget voldsomt i deres toldsatser og åbne deres markeder, sådan at store firmaer fra den vestlige verden kan udkonkurrere lokal industri.

En aftale på det grundlag, der ligger nu, en aftale, som vil blive lavet på den måde, forhandlingerne kører nu, vil forstærke den nuværende ubalance i den internationale handel og fastholde ulandene i underudvikling og vil føre til me-

re global ulighed. Og det er derfor helt nødvendigt, at vi får denne debat i dag.

Formanden:

Tak til hr. Rune Lund. Så er det udenrigsministeren.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Først vil jeg naturligvis takke for forespørgslen. Jeg synes, det er en relevant forespørgsel. Vi er jo midtvejs i afslutningsforhandlingerne i år. Og vi gør ligesom Enhedslisten det, at vi tillægger afslutningen af Doharunden som en udviklingsrunde en meget høj prioritet.

Så er spørgsmålet jo, hvad vi vil gøre for at sikre, at rundens udviklingsperspektiv realiseres, når vi nu giver det så høj en prioritet. Lad mig derfor indlede med at minde om, at netop udviklingsperspektivet for regeringen hele tiden har været en afgørende begrundelse for runden. Det var jo det, der blev sat i gang med Doha, og forhandlingerne drejer sig jo om at skabe en mere fri og fair verdenshandel, så ikke mindst de fattigste udviklingslande får bedre mulighed for at få del i de positive sider af globaliseringen.

Lykkes dette ikke, så bliver der jo slet ikke noget slutresultat af runden, for man skal jo være enige alle sammen. Og lykkes det ikke, så vil udviklingslandene jo ikke være enige. Så rent logisk set kan der altså ikke komme noget resultat, uden det bliver en udviklingsrunde.

Men jeg medgiver, at det lige nu ikke ser alt for godt ud. Det lykkedes ikke at få rammerne på plads for en endelig aftale om industritold og landbrugsliberalisering inden udgangen af april, sådan som vi havde håbet på i Hongkong og sat som tidsfrist. Og der er ingen tvivl om, at det kan blive meget svært at nå til enighed inden udgangen af juli, som er den næste tidsfrist.

Kl. 14.55

Men naturligvis kan det lade sig gøre. Det forudsætter politisk mod og vilje til en balance-ret løsning. Og det er ganske rigtigt for de tre største aktører, EU, USA og G20-gruppen. Siden WTO-ministermødet i Davos i januar i år har der været en fælles erkendelse af, at resultatet vil kræve samtidig bevægelse på alle væsentlige områder. Den erkendelse må og skal omsættes til konkrete løsninger i de kommende uger. Dohaudviklingsrunden er simpelt hen for vigtig til

at slå fejl, det er vi ganske enige med Enhedslisten i.

Samtidig er det vigtigt at huske på, at der faktisk allerede har været taget væsentlige skridt i udviklingsvenlig retning, siden runden blev startet i Doha i 2001. Lad mig give nogle eksempler:

I 2003 blev man enige om en aftale, som sikrede fattige lande med folkesundhedsproblemer som hiv og aids, malaria og tuberkulose bedre adgang til medicin.

På ministermødet i Hongkong fulgte de øvrige udviklede lande delvis i EU's fodspor ved at give de mindst udviklede lande told- og kvotefri markedsadgang for 97 pct. af deres produkter.

Lad mig så her minde om, at EU's »Alt undtagen våben«-initiativ allerede giver 100 pct. markedsadgang, som vi også mener bør være forpligtelsen for alle udviklede lande, når vi når det endelige resultat. Det havde vi håbet på i Hongkong, men vi håber på at nå det senere.

Både Dohaerklæringen, Genève-rammeaftalen fra juli 2004 og Hongkongerklæringen slår fast, at et endeligt resultat af runden skal indeholde særlig og fordelagtig behandling af udviklingslandene på alle forhandlingsområder.

Også på de enkelte forhandlingsområder har der været fremskridt. I landbrugsforhandlingerne har der været lagt op til en væsentlig global reduktion af handelsforvridende landbrugsstøtte. I Hongkong blev der etableret et perspektiv om endelig udfasning af alle former for eksportstøtte i 2013. Og det ligger fast, at der skal skabes reel ny markedsadgang for landbrugsprodukter.

I forhandlingerne om industritold er der i store træk enighed om, at de fattigste udviklingslande ikke skal pålægges nye forpligtelser. For de øvrige udviklingslandes vedkommende lægges der op til en mindre toldreduktion end den, der forudses for de udviklede lande.

Heller ikke på tjenesteydelsesområdet vil de fattigste udviklingslande skulle påtage sig nye forpligtelser. Vedrørende handelslettelser tegner der sig enighed om flere konstruktive tiltag, som vil kunne effektivisere told- og grænseprocedurer og skabe mere smidig samhandel.

Endelig lægges der op til øget handelsrelateret bistand til udviklingslandene, og det vil udviklingsministeren komme nærmere ind på om lidt.

På trods af alle disse skridt i den rigtige retning er der imidlertid ikke tvivl om, at der er be-

hov for mere, hvis Dohaudviklingsrunden skal leve op til sit løfte.

Fra dansk side vil vi fortsat arbejde aktivt for, at Kommissionen bestræber sig fuldt ud på at skabe konstruktive og udviklingsvenlige løsninger i forhandlingerne. Og det indebærer, at vi på landbrugsområdet vil presse på, for at EU's mandat udnyttes til det yderste, både hvad angår støttereduktion og markedsåbning, herunder også for følsomme produkter. Fra dansk side vil vi derfor arbejde for den størst mulige afvikling af al eksportstøtte inden 2010, samt for at andelen af følsomme landbrugsprodukter begrænses mod et slutniveau på kun 1 pct.

I forhandlingerne om handel med industrivarer vil regeringen arbejde for den størst mulige liberalisering, dog med særligt hensyn til udviklingslandenes behov.

Endelig vil regeringen i forhandlingerne om tjenesteydelser fortsat støtte op omkring EU's tilbud om liberalisering af tjenesteydelser, herunder markedsåbning for midlertidig personbevægelse. Dette tilbud er udelukkende rettet mod højtuddannede specialister, der kommer for at løse en tidsbegrænset specifik opgave og i øvrigt overholder EU-landenes nationale love og reguleringer vedrørende adgang, ophold, arbejde og sociale forhold.

Men for at det skal lykkes for os at nå et resultat i runden, må andre, ikke mindst USA og G20, naturligvis også bidrage til en samlet løsning. Og nu vil udviklingsministeren bl.a. redegøre for, hvorledes vi bedst sikrer, at handelspolitikken og bistandspolitikken supplerer hinanden.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Udenrigsministeren har netop gennemgået status for udviklingsaspekter af Doharundens enkelte forhandlingsemner. Jeg vil derfor fokusere på rundens vigtigste tværgående emne, nemlig hvordan man kan bistå udviklingslandene med at anvende handel som motor for vækst.

Regeringen har gennem længere tid arbejdet for en såkaldt gratis omgang. Det betyder, at de fattigste udviklingslande som led i et runderesultat ikke skal påtage sig nye forpligtelser, medmindre de må anse det for at være i egen udviklingsinteresse. Den målsætning må nu betragtes som opnået, for så vidt angår de mindst udviklede lande.

Kl. 15.00

Endvidere hilser jeg det velkommen, at man i Hongkong opnåede enighed om udfasning af

eksportstøtte for landbrugsprodukter samt en hurtigere reduktion af støtten til bomuldsproduktionen i industrilandene.

Hertil kommer, at EU's »Alt undtagen våben«-initiativ har ført an, da industrilandene i Hongkong forpligtede sig til at yde markedsadgang for 97 pct. af de mindst udviklede landes produkter. Det er ikke godt nok, men det er en begyndelse.

Regeringen havde også på en række andre områder gerne set et mere udviklingsvenligt resultat på Hongkongtopmødet, men WTO er nu engang en konsensusorganisation. Og selv om resultaterne i Hongkong var relativt beskedne, så var de til gengæld reelle.

Det er klart, at et udviklingsland ikke fra den ene dag til den anden kan deltage i den globale handel på lige fod med de højtudviklede lande.

Det er også indlysende, at udviklingslandenes situation er forskellig fra land til land og fra område til område. For en fattig fisker i Nicaragua hjælper det ikke stort, at verden har fået en god aftale på bomuldsområdet, og hvis aftalen oven i købet er opnået på bekostning af f.eks. et mere bæredygtigt fiskeri, kan den ligefrem være en trussel mod hans dagligdag på længere sigt.

Der er derfor et behov for, at alle WTO's forhandlinger og aftaler tilgodeser udviklingslandenes særlige og forskellige behov. Regeringen støtter derfor princippet om særlig og differentieret behandling, både i form af særlige undtagelser i WTO's regelsæt og i form af handelsrelateret bistand.

Yderligere handelsrelateret bistand er derfor på vej til de fattige lande.

Danmark har aktivt medvirket til en rådsvedtagelse i EU om, at Fællesskabet og medlemslandene tilsammen cirka vil fordoble deres handelsrelaterede bistand til 2 mia. euro om året i 2010.

I WTO's Task Force for Aid for Trade er man i færd med at udarbejde samordnede retningslinjer for, hvordan denne og andre industrilandes handelsrelaterede bistand mest effektivt kan ydes til fordel for udviklingslandene. Resultatet af dette arbejde ventes at foreligge om godt 2 måneder.

Der er også nedsat en task force med henblik på en tilpasning af den integrerede ramme for handelsrelateret bistand til LDC'erne, således at man derigennem over 5 år vil kunne kanalisere støtte på op til 400 mio. US dollar, svarende til mere end en tidobling af det nuværende niveau.

Danmark har været aktiv i task forcens arbejde, der ventes afsluttet om ganske få dage.

Regeringen har til formålet givet tilsagn om at øge det danske bidrag til ca. 30 mio. kr. i 2007 under forudsætning af, at der for den integrerede ramme bliver etableret en forsvarlig administrativ og organisatorisk ramme samt en rimelig byrdefordeling mellem donorerne.

Et gammelt kinesisk ordsprog siger, at hvis man giver en person en fisk, så spiser han én dag, men hvis man lærer ham at fiske, så spiser han hver dag resten af sit liv.

Sigtet med den handelsrelaterede bistand er netop at lære verdens fattige selv at fiske, det vil sige at give dem bedre muligheder for at sælge deres produkter til et købedygtigt publikum i andre lande.

Støtten kan antage mange forskellige former. Det kan være en lille møbelvirksomhed i Ghana, der etablerer et samarbejde med en dansk virksomhed og derigennem får adgang til det danske marked, eller det kan gå til en ulands-WTO-delegation, så de gennem øget ekspertise sikrer, at deres land opnår det bedst mulige forhandlingsresultat.

En aftale i WTO kan ikke alene løse udviklingslandenes problemer, den kan endda på kort sigt skabe problemer i forbindelse med ulandenes tilpasning af deres økonomier til de nye globale markedsvilkår, selv når disse på længere sigt er til fordel for landenes bæredygtige udvikling.

Ikke mindst på den baggrund lægger regeringen også stor vægt på bilateralt at støtte erhvervsudviklingen i udviklingslandene, navnlig gennem vores erhvervssektorprogrammer i en række udvalgte programsamarbejdslande i Afrika.

Vi skal sikre, at udviklingslandenes egne politikker fremmer et konkurrencedygtigt erhvervsliv. Udviklingslandene må selv gå forrest og tage politisk ansvar for at afvikle de selvskabte barrierer, der begrænser deres økonomiske udvikling. Den udvikling vil vi så støtte med øget teknisk bistand, forhåbentlig på baggrund af et udviklingsvenligt resultat af Doharunden.

Kl. 15.05

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ministeren. Vi går nu til forhandlingen, og jeg giver ordet til ordfører for forespørgerne, hr. Rune Lund, som den første.

Forhandling

Rune Lund (EL):

Nogle gange er det dejligt at få ret, andre gange er det mindre rart, og det her tilfælde hører til den sidste afdeling, hvor det er mindre rart.

Da vi sidst mødtes her til en forespørgselsdebat om WTO, og det var den 8. november sidste år, i 2005, advarede vi fra Enhedslistens side imod den linje, som EU og Danmark førte i forhandlingerne; den linje var udviklingsfjendtlig, og hvis linjen blev fastholdt, ville forhandlingerne gå i hårdknude.

Alligevel vedtog alle Folketingets partier undtagen Enhedslisten et forslag til vedtagelse, som i det store og hele var en støtte til Europa-Kommissionens forhandlingslinje. Den opfordrede f.eks. til reelle fremskridt på alle områder. Oversat til almindeligt dansk betyder det, at hvis EU skal give noget på landbrug, så skal ulandene også til lommerne på andre områder, og det er også den linje, som vi har hørt blive gentaget i dag, f.eks. fra udenrigsministerens side. Som vi advarede imod, har den linje, som Folketinget gav opbakning til, denne selviske og kræmmeragtige linje, været en af hovedårsagerne til den nuværende krise i forhandlingerne.

Ulandenes position i forhandlingerne er derimod både forståelig og retfærdig, for den aftale, der nu ligger i kortene, er ikke noget, som ulandene kan bruge til noget som helst. Den aftale, som de rige lande forsøger at presse igennem, vil først og fremmest gavne os selv, vi, de rige lande i Vesten, og vil for mange ulande være et direkte tilbageskridt. Dette bekræftes som tidligere anført i min motivation af en række grundige undersøgelser af de aktuelle forhandlinger og deres mulige resultater, og vi kan jo i korte træk se på nogle af de områder.

Lad os starte med at se på, hvad de rige lande er parate til at give. Det store nummer i Hongkong var jo her den såkaldte udviklingspakke, denne pakke, der skulle få det til at se ud, som om der stadig var tale om en udviklingsrunde.

Men allerede i Hongkong stod det klart, at pakken var noget nær tom. Den told- og kvotefri adgang for de mest fattige lande, LDC'erne, viste sig at undtage 3 pct. af produkterne, de såkaldte toldlinjer, hvilket betyder, at de vigtigste produkter kan undtages. Pengene til Aid for Trade viste sig at være genanvendte løfter fra G8-mødet tidligere på året og i øvrigt betinget af markedsåbninger.

TRIPS-tillægget, som handler om medicin til tredjeverdenslande, altså om adgang til medicin bl.a. til bekæmpelse af aids, er bl.a. af Læger uden Grænser blevet forkastet som decideret ubrugeligt. Det er kort sagt en tom udviklingspakke.

Så er der landbrugsstøtte og markedsadgang. På et af de centrale områder for ulandene, nemlig landbrugsvarer, annoncerede USA og EU i november, at de var parate til voldsomme nedskæringer i landbrugsstøtten.

Undersøgelser viser imidlertid, at indrømmelserne er tomme. Ifølge bistandsorganisationen Oxfam ville EU f.eks. stadig væk kunne hæve sin landbrugsstøtte med 13 mia. kr. i forhold til det nuværende niveau.

Det er den velkendte øvelse med at flytte støtten mellem de forskellige bokse, som det hedder, altså at flytte støtten over til andre kasser og dermed fuppe ulandene til at tro, at de har opnået reelle resultater.

Det værste er imidlertid ikke så meget de manglende indrømmelser. Det værste er de krav, som EU og andre lande stiller som en betingelse for deres minimale indrømmelser. Det er i sig selv pinligt, at de rige lande overhovedet stiller modkrav for at afskaffe handelsforvriddene støtte, for ulandene blev lovet allerede i Uruguayrunden helt tilbage i 1990'erne, at de skulle afskaffes. Men det bliver helt igennem katastrofalt, når man ser på de konkrete krav, som EU og vennerne stiller.

På landbrugsområdet vil man tvinge ulandene til nye markedsåbninger, og man modsætter sig ulandenes krav om reel, speciel og differentieret behandling, først og fremmest deres ret til at beskytte deres millioner af smålandbrugere mod dumping af billige landbrugsvarer fra de rige lande. Det handler ganske enkelt om liv eller død for flertallet af verdens småbønder.

På industriområdet ser det heller ikke meget bedre ud. Det forslag, som EU har fremlagt, vil betyde, at ulandene skal beskære op til 70 pct. af deres told på ikkelandbrugsvarer. Desuden skal det være sådan, at det skal være på hvert enkelt produkt, frem for en gennemsnitlig beregning, sådan som forhandlingerne tidligere har været, og det vil gøre, at fleksibiliteten i forhold til, hvordan ulandene kan manøvrere for at beskytte deres produktion, vil blive drastisk formindsket, hvis EU får sin vilje.

Kl. 15.10

Hvis vi tager serviceområdet, så stod ulandene fast i Hongkong og afviste EU's forslag om

tvungne liberaliseringer og fastholdt princippet om frivillighed, altså at det skulle være frivillige forhandlinger, hvis man sagde, at her er noget, vi gerne vil give. Men EU presser nu voldsomt på og har flere gange gjort det klart, at indrømmelser på andre områder – vi snakker landbrug – er betinget af liberaliseringer på f.eks. serviceområdet. Så meget for den frivillighed!

EU afviser også ulandenes krav om deres ret til at regulere serviceydelse til fordel for mennesker, miljø, og her, når vi snakker serviceydelser, snakker vi jo om f.eks. vand og uddannelse og mange andre ting, som er kerneområder for at bygge et velfungerende land op.

Som det tydeligt fremgår, er der ikke nogen som helst balance mellem de indrømmelser, som ilandene giver, og de krav, som de stiller til ulandene. De små fordele, som ulandene kan høste, er krummer i forhold til, hvad de skal betale, og det er på nuværende tidspunkt faktisk fuldstændig til grin at tale om en udviklingsrunde. Der er tale om en afviklingsrunde på den måde, forhandlingerne kører på i øjeblikket.

Hvis EU og de rige lande fortsætter den hidtidige linje, er der to mulige scenarier. Det ene er, at det lykkes at få gennemtruffet en dårlig aftale, der vil skade ulandene. Det andet scenario er, at forhandlingerne bryder helt sammen. Hvis der reelt skal blive tale om en udviklingsrunde, der kan hjælpe ulandene og reducere den globale ulighed, så skal kursen ændres markant.

Enhedslisten fremsætter et forslag til vedtagelse, der er udtryk for et sådant kursskifte. Hvis dette kursskifte ikke sker, så siger vi som mange ngo'er, som ulandenes fagbevægelse og bondeorganisationer og mange af ulandenes ledere: Ingen aftale er bedre end en dårlig aftale. Og så håber vi fra Enhedslistens side, at ulandene holder fast og afviser at blive tabere igen.

Jeg vil nu oplæse Enhedslistens:

Forslag til vedtagelse

»Da EU's nuværende udspil til WTO-aftale forhindrer en aftale til fordel for ulandene, opfordrer Folketinget regeringen til at arbejde for,

- at EU's tilbud om markedsadgang og afvikling af handelsforvidende landbrugsstøtte forbedres markant, samt at indrømmelserne ikke betinges af, at ulandene gør indrømmelser på andre områder,

- at der i det internationale handelssystem gives større mulighed for at tage hensyn til arbejdstagerrettigheder, arbejdsmiljø og miljø,
- at EU's krav til ulandene om toldsænkninger på ikkelandbrugsvarer sænkes markant, så ilandene skærer mest af deres toldsats, samt at ulandene sikres ret til at opretholde højere told for følsomme industrier,
- at ulandene sikres mulighed for at beskytte smålandbrugere, herunder gennem en aftale om specielle produkter, der friholder mindst 20 pct. af ulandenes landbrugstoldlinjer fra toldreduktioner,
- at ulandene sikres ret til at regulere serviceydelser i offentlighedens interesse, samt at offentlig service og offentlige indkøb holdes ude af forhandlingerne,
- at de fattigste ulande ikke skal binde deres toldsats.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 78).

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Vi siger tak til ordføreren og går videre i ordførerrækken. Den næste er hr. Kurt Kirkegaard.

Kl. 15.15

Kurt Kirkegaard (V):

Jeg vil gerne takke Enhedslisten for at have taget initiativ til den her forespørgsel. Det er altid godt at være i dialog, og det er et af de meget vigtige emner, vi skal have debatteret her. Jeg er helt sikker på, at vi alle her ønsker, at der kommer et resultat ud af de forhandlinger, der har været indtil nu, selv om de ikke har været lette. Der er mange hensyn og knaster undervejs, og der skal findes fælles fodslag. Vi har med mange forskellige lande at gøre, som hver især har deres egne og tit meget forskellige interesser.

Jeg synes, at vi fra Danmarks side er nået meget langt, og at vi gør meget for at skabe større lighed i hele verden. Fra Venstres side er der mange områder, hvor vi gerne vil arbejde frem imod en bedre løsning. Vi ønsker, at eksportstøtten fjernes, både når vi taler mængder, og når vi taler værdi. Vi ønsker at arbejde på, at den afvikles inden år 2010. Samtidig vil vi arbejde på, at andelen af følsomme landbrugsprodukter begrænses hen imod 1 pct.

Vi bør også sikre, at der sker så lille en handelsforvridning som muligt, og at den helst fjernes helt. Toldreduktioner for både landbrug og industrivarer vil vi også kæmpe for at opnå.

Samtidig må vi konstatere, at der f.eks. i et område som Afrika desværre også er en intern toldmur, som begrænser landenes egne handelsmuligheder. Der er slet ingen tvivl om, at de lande, som kommer med i den globale samhandel, vokser hurtigere end de lande, som vælger at isolere sig og holde sig for sig selv.

En mere fri og fair verdenshandel er i mine øjne den rigtige og den bedste vej at gå for at sikre, at de mest fattige lande bliver hjulpet på vej. Selv om vi fra dansk side har taget store skridt for at fjerne fattigdommen, er der stadig mange områder, hvor vi kan tage fat. Den frie handel er nøglen; den vil nemlig komme det enkelte menneske til gavn, og den vil især komme de mennesker, som bor i udviklingslandene, til gavn.

Yderligere handelsrelateret bistand skal være med til, at de mest fattige lande hurtigere bliver uafhængige og får en bæredygtig økonomi. Slutmålet for os alle må være, at udviklingslandene kommer så godt i vej, at de på sigt kan klare sig uden bistand. Vi håber, at det vil lykkes, og jeg synes, det har en meget stor betydning, at vi står sammen og bakker det op.

Jeg vil derfor gerne på vegne af Venstre, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Det Konservative Folkeparti, Det Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti fremsætte følgende:

Forslag til vedtagelse

»Folketinget bekræfter vedtagelse nr. V 6 af 8. november 2005 og sin støtte til det multinationale handelssystem.

Danmark må i EU aktivt arbejde for, at alle rige lande giver større indrømmelser til ulandene, så hensigten om en WTO-udviklingsrunde nås.

Målet er, at

- »Alt undtagen våben«-initiativet forbedres og tilbydes af alle ilande fra 2008,
- handelsforvridende støtte til bomuldsproduktion i ilande reduceres som forudset i Hongkong-ministererklæringen med henblik på fuld afvikling af al støtte på længere sigt,
- størstedelen af al eksportstøtte – målt både i mængde og værdi – afvikles inden 2010,

- andelen af følsomme landbrugsprodukter begrænses mod et slutniveau på 1 pct., og anvendelse af grøn boks præciseres med henblik på at forhindre handelsforvridende effekt,
- de fattige ulande, der ellers taber på aftalen, kompenseres,
- toldreduktioner for landbrug og industrivarer sker ud fra bundne satser, og ilandene påtager sig større reduktioner end ulandene,
- ulande sikres adgang til at beskytte egenproduktion af basisfødevarer og industriopbygning.«

(Forslag til vedtagelse nr. V 79).

Kl. 15.20

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Også dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Der er flere medlemmer, der har bedt om ordet for korte bemærkninger. Det er først hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Hr. Kurt Kirkegaard læser op af forslaget til vedtagelse, hvor der står, at Folketinget bekræfter vedtagelsen af 8. november 2005. Men lige præcis i den vedtagelse stod der jo, at der skulle ske fremskridt i forhandlingerne på alle områder.

Det vil sige, at man har en kræmmermentalitet, der siger, at hvis EU skal give noget på landbruget, skal ulandene også til lommerne med hensyn til at åbne deres markeder for industriprodukter, så store selskaber kan komme ind. Og det samme gælder for tjenesteydelser som vand og uddannelse. Det er lige præcis den kræmmeragtige tilgang, som betyder, at der nu er hårdknude i forhandlingerne.

Er det derfor ikke fuldstændig fejlagtigt og forkert og ikke klokt at gentage, at der skal ske forhandlinger på alle områder, når vi ved, at den tilgang fra de rige lande betyder, at forhandlingerne er gået i hårdknude i øjeblikket?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Jeg mener, at det er vigtigt, at vi fastholder den vedtagelse fra 2005, hvor vi forfølger målsætningen om, at vi skal understøtte ulandene, men at vi også ved, at der er forskel på de ulande, vi forhandler med; der er nogle ulande, som har mulighed for at give åben adgang til industri-

produktion. Og set i det lys mener jeg stadig væk, at det er den rigtige vej, vi forfølger, og at vi har meget stor fokus på fortsat at understøtte de underudviklede lande, specielt i Afrika.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er så ikke den opfattelse, ulandene har, og det er derfor, at forhandlingerne er gået i hårdknude. Det er derfor, vi står i en situation, hvor vi enten får et resultat af den her såkaldte udviklingsrunde, som vil være til skade for ulandene og vil være en decideret afviklingsrunde, eller også får vi nogle forhandlinger, som simpelt hen bryder sammen. Det er, fordi ulandene ikke mere vil finde sig i, at de rige lande vil diktere dem alle mulige markedsåbninger, som gør, at det vil gå ud over ulandenes økonomi.

Det er jo også det, vi ser i forhold til den måde, som EU kører forhandlingerne på, hvor EU, som også forhandler på Danmarks vegne, har krævet, at ulandene skal beskære deres told med 70 pct., mens EU kun tilbyder at skære med 28 pct. Er det virkelig et udtryk for en udviklingsrunde? Det er i øvrigt også i modstrid med den pind, som hr. Kurt Kirkegaard lige har læst op, og som siger, at ilandene skal påtage sig større reduktioner med hensyn til todsatser end ulandene.

Men hvilke konsekvenser vil hr. Kurt Kirkegaard tage af, at EU fører den forhandlingslinje, som EU gør, og som fører direkte til nogle forhandlinger, som ikke leder nogen vegne, eller som vil føre til et afviklingsresultat?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Jamen vi er fuldstændig enige om, at vi skal understøtte de underudviklede lande, som har det virkelige behov. I den samlede forhandling, som foregår med de underudviklede lande, har vi også lande inde i forhandlinger, som har en anden status i den konstellation af underudviklede lande, hvilket gør, at vi også skal tilgodese helheden i de forhandlingsresultater, vi gerne skulle opnå.

I den sammenhæng har Danmark naturligvis et ansvar, men det beror jo på det forhandlingsresultat, som EU kan opnå, og i den sammenhæng er det værd at mærke sig, at vi som land har sat meget fokus på udviklingsbistand til specielt Afrika.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Fra radikal side støtter vi helt den vedtagelse, der er lagt op til her, og især er vi glade for, ikke kun at vi kommer ulandene i møde, men også at vi eksplicit viser vores støtte til det multilaterale handelssystem.

Kl. 15.25

Her kunne jeg egentlig godt tænke mig at spørge hr. Kurt Kirkegaard: Er det stadig Venstres opfattelse, at det er det multilaterale handelssystem, som må stå i centrum for vores bestræbelser, og at der ikke er noget alternativ til det multilaterale handelssystem, hvis det er ulandenes interesser, man gerne vil varetage?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Jamen jeg vil da gerne bekræfte, at det er klart nødvendigt, at vi står sammen i EU omkring de forhandlinger, og at vi også i forhold til WTO-forhandlingerne står fast på de multilaterale måder at forhandle på, det er jeg helt klart med på.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det er jeg utrolig glad for at høre. Når jeg stiller spørgsmålet, er det selvfølgelig, fordi statsministeren ved flere lejligheder, bl.a. i forbindelse med Globaliseringsrådets strategi, har været ude at tale for, at man, ligesom USA gør, skulle påbegynde egentlige bilaterale handelsaftaler med en række ulande, hvilket efter vores opfattelse ville underminere vores fælles bestræbelser på at opnå nogle resultater i WTO. Men jeg forstår altså, at Venstre står fast på den multilaterale linje.

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Det skal naturligvis forstås derhen, at vi står fast på, at vi fortsat er med i de multilaterale forhandlinger, men også at vi via vores ulandsbistand har en samhandelshensigt med de ulandsbidrag, vi nu giver de underudviklede lande specielt i Afrika, nemlig at få et handelssystem bygget op med de lande, så de på sigt kan blive selvforsynende og selvhjulpne ved at være et aktivt handelsland. Det er den vej rundt, vi også ser vores ulandsbistand, og derfor er vi jo som land med på begge fronter, kan man sige.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg vil godt fortsætte i det spor her. Der er i hvert fald nogle af os, der er blevet meget overraskede og også foruroligede over, at statsministeren er begyndt at tale om, at man skal satse på og i hvert fald begynde at opbygge bilaterale handelssystemer, og at Danmark også skal være aktiv på det plan. Så jeg synes måske, vi skal have et lidt mere klart svar fra Venstres ordfører.

Efter vores opfattelse er det sådan, at hvis man nu begynder at snakke om, begynder at satse på det bilaterale, så er man rent faktisk med til at underminere WTO-systemet. Og jeg vil gerne spørge Venstre, om man kan være sikker på, at Venstre alligevel ikke et eller andet sted satser på det bilaterale.

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Det tror jeg godt jeg kan bekræfte at vi på ingen måde gør. Vi er naturligvis med på den måde, som WTO-organisationen er bygget op på, og det vil Danmark fortsat støtte.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Tak for det klare svar. Jeg kunne jo fristes til at sige, at det ikke er hver dag, statsministeren på den måde bliver sat på plads i Folketinget, men jeg skal måske lade være at overdrive det på den måde. Men tak i hvert fald for det klare svar.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Ønsker ordføreren at knytte en bemærkning til det? Ellers er der en mere, der har bedt om ordet for en kort bemærkning, hr. Frank Aaen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu hører vi hele tiden fra regeringspartierne, at der er meget fattige ulande, og så er der rigere ulande. Er det ikke korrekt, at selv de rige ulande er meget, meget fattigere, end EU er i gennemsnit, og at det derfor blot kan vildlede lidt overhovedet at prøve at snakke om rige ulande?

Derfor vil jeg også gerne spørge: Er det ikke sådan, at det her er en udviklingsrunde? Og er Venstre ikke enig i, at i udviklingsrunden skal ulandene ikke betale for at få nogen forbedringer? Det er jo det, der er det grundlæggende. Skal ulandene virkelig betale en gang mere, som de jo gør i forvejen ved ulige handel, eller skal de bare have en udviklingsrunde?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Jeg synes på ingen måde, at man kan sige, at de forhandlinger, der foregår i WTO-sammenhæng, har slagside til fordel for ilandene. Jeg synes jo, at vi på alle måder har forsøgt at få forhandlingerne på plads, så de er til fordel for de underudviklede lande.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er det jo nok sådan, at de, der måske er bedst til at vurdere, om noget er til fordel for dem, er dem, det går ud over, og der er det altså sådan, at ulandene over en bred bank siger, at det, der bliver fremlagt, er uantageligt. Og grunden til, at de siger, det er uantageligt, er, at de skal give en masse indrømmelser til de rige lande for at få det, som er helt naturligt, nemlig f.eks. adgangen til at sælge deres landbrugsvarer til os eller muligheden for at konkurrere bedre med vores industri.

Kunne vi derfor ikke løse alle problemer ved at sige i WTO: Selvfølgelig skal ulandene have bedre vilkår, det kan alle se, og derfor stiller vi ikke nogen krav om yderligere indrømmelser fra ulandene for at lave en aftale?

(Kort bemærkning).

Kurt Kirkegaard (V):

Nu er det jo sådan, at der på ingen måde er toldbarrierer for ulandene for at komme ind i EU med landbrugsvarer. Så det er lidt svært at minimere den toldsats.

Kl. 15.30

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak. Der er ikke flere, der har bedt om korte bemærkninger, og vi går videre i ordførerrækken. Næste ordfører er hr. Mogens Lykketoft.

Mogens Lykketoft (S):

Jeg vil gerne sige tak til Enhedslisten for at have bragt diskussionen op igen. Det er en vigtig diskussion, og det er nogle meget alvorlige bekymringer, man har anledning til at have over det træge tempo, udviklingen i WTO foregår i. Jeg vil også godt sige tak til både udenrigsministeren og udviklingsministeren for besvarelsen af forespørgslen og i øvrigt også til hr. Kirkegaard for et lydefrit samarbejde om det forslag til vedtagelse, som alle andre partier end forespørgerne er enige om at komme med.

Jeg vil også godt knytte nogle enkelte kommentarer netop til de hovedsynspunkter, som vi prøver at samle Folketinget omkring.

Det er klart, at skal Doharunden afsluttes succesfuldt som en udviklingsrunde, kræver det, at alle rige lande og også EU lægger flere indrømmelser på bordet. Det er klart, at det mindste, man kunne forlange, var, at også de andre ilande fik tilbudt et forbedret »Alt undtagen våben«-initiativ. Det er meget klart for dem af os, der deltog i den parlamentariske følgegruppe i Hongkong, at bomuldsspørgsmålet spiller en endda overordentlig stor rolle for en gruppe af ikke mindst vestafrikanske lande, men også som symbol på en fuldstændig afsindig høj erhvervsstøtte i et af de rige lande, nemlig USA, og her må der ske meget betydelige fremskridt.

Det er også åbenbart, at eksportstøtten er et næsten perverst indslag i den internationale handel og skal afvikles så hurtigt som muligt. Det er også det, der står i den tredje pind i forslaget til vedtagelse. Jeg mener, man kan præcisere det til, at vi inden 2010 skal af med i hvert fald 70 pct. af eksportstøtten og helt have den afviklet, som det også var forudset i Hongkong, i 2013.

Så har vi jo nogle meget følsomme problemer på landbrugsområdet, hvor jeg er glad for, at vi her har sat et langsigtet mål om at komme så langt ned på et slutniveau for følsomme landbrugsprodukter som 1 pct., også for at undgå, om jeg så må sige, handelsforvridende effekter af den grønne boks eller misbrug af den grønne boks i EU's landbrugspolitik eller andre rige landes landbrugspolitik. Men vi er også klar over, at her har vi en meget aktiv indsats at gøre også fra dansk side, hvis det skal lykkes at opnå et for ulandene acceptabelt resultat på landbrugsområdet.

Så er der hele komplekset omkring asymmetriske toldreduktioner, kompensation til de fattige lande, der er meget afhængige af toldindtægter og får et provenutab. Det skal vi ikke bare mekanisk erstatte dem, men vi skal hjælpe dem til at skaffe sig alternative indtægter ved overgangskompensationsordninger af forskellig art.

Så er der selvfølgelig et synspunkt, som man også kunne have udviklet yderligere i vedtagelsen, men nu må den jo kun være på 150 ord, nemlig at ulandene skal have lov til at beskytte deres egenproduktion af basisfødevarer og industriopbygning og – kunne man tilføje også som replik til noget, som jeg ved ligger hr. Rune Lund meget på sinde – ikke skal tvinges til at li-

beralisere på tjenesteydelsesområdet og ikke mindst på det, som man kan kalde de basale offentlige tjenester. Det er vi enige om.

Vi er også enige i synspunkter, som også har været drøftet i mange tidligere omgange, om, at en del af løsningen i handelsliberaliseringen jo selvfølgelig også ligger i en yderligere frigørelse af Syd-Syd-handelen, et synspunkt, som af pladsmæssige grunde ikke er udtrykt her, men som jeg tror de fleste af os også deler i diskussionen om WTO.

Men det, som er afgørende, er vel i og for sig, at det jo ikke er her i det danske Folketing, de store skillelinjer er om, hvad sagen drejer sig om, og derfor synes jeg, at det, der er vigtigst, er at holde regeringen fast på den meget positive holdning, der er udtrykt i dag, og håbe, at regeringen er i stand til at lægge vores lod så præcist som muligt i EU-sammenhængen til fordel for en proaktiv, imødekommende linje, så der, selv om Hongkong var skuffende, og selv om fristspringene, der er sket nu, er meget skuffende, trods alt inden årets udgang kan nås noget, som vi kan være bekendt at kalde en udviklingsrunde.

Kl. 15.35

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg beder ordføreren blive på talerstolen; hr. Rune Lund har bedt om ordet for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg ved, at ulandene er noget, som ligger ordføreren for Socialdemokraterne meget på sinde, og jeg er glad for at høre, at det om tjenesteydelser sådan set skulle have stået i det forslag til vedtagelse, som ordføreren er med på, hvis bare der havde været mere plads, hvis man kunne have skrevet mere end 150 ord. Det er godt, for det var nemlig en af de ting, jeg tænkte, da jeg læste det forslag til vedtagelse, som hr. Mogens Lyketoft er med på: Hvor er tjenesteydelserne henne i det her?

Jeg synes dog stadig væk, at der er et meget stort problem i og med, at der bliver refereret til vedtagelsen, som lå i forlængelse af den debat, vi havde den 8. november sidste år, i år 2005, hvor der står, at der skal ske fremskridt på alle områder. For det er jo den forhandlingslinje, som har gjort, at de rige lande med EU og USA i spidsen har kunnet gå ud og kræve en masse ting af ulandene, som de simpelt hen ikke vil

finde sig i, samtidig med at man har været utrolig fedtet og ikke har villet give noget som helst på landbrugsområdet.

Mener ordføreren også, at det er problematisk, at EU på den måde fører forhandlingerne, og at man på den måde arbejder med, at der skal ske fremskridt i forhandlingerne på alle områder? For det synes jeg er et meget stort problem.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg tror, at spørgsmålet i meget høj grad er, hvordan man fortolker udtrykket om fremskridt på alle områder. Altså, vi er jo – i hvert fald de, der står bag forslaget til vedtagelse – enige om, at man kun når et tilfredsstillende resultat af en udviklingsrunde, hvis imødekommelserne sker meget asymmetrisk mellem den rige verden og udviklingslandene. Men det er jo ikke noget, der betyder, at man totalt skal afstå fra også at bede udviklingslandene om at bidrage til at gøre det internationale handelssystem mere åbent.

Med hensyn til tjenesteydelser mener jeg, at en ekstra grund til, at det ikke behøver at stå i en vedtagelse, er, der faktisk ikke er nogen, der forestiller sig, at ulandene vil blive underlagt sådanne tvangskrav i forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg synes nu godt nok stadig væk, at problemet i forhandlingerne er den måde, som de rige lande opfører sig på over for ulandene.

Jeg har en opfattelse af, at når man laver en round for free, eller en gratis omgang, som vi kan oversætte det til på dansk, så handler det om, at vi kommer og tilbyder ulandene noget, uden at de skal give noget igen, for det er dem, der er de fattige, det er der, vi ser problemer med sult og med at opbygge et samfund, hvor folk har mulighed for uddannelse, sundhed og et værdigt liv i langt højere grad, end vi ser det i vores del af verden. Det er jo derfor, det skulle være en gratis runde for ulandene, og det er jo ikke det, vi ser i øjeblikket.

Det er derfor, jeg synes, det er ærgerligt, at der bliver refereret til, at der skal ske fremskridt i forhandlingerne på alle områder, for det giver den danske regering en kattelēm til at kunne gå ind og bakke op om en forhandlingslinje fra Europa-Kommissionen, der jo repræsenterer alle EU-landene, til at fortsætte den meget, meget forkerte linje, som der bliver ført i øjeblikket.

Men jeg er da glad for, at ordføreren har en lidt anden fortolkning af det.

Jeg har et spørgsmål i forbindelse med, at ulandene skal »sikres adgang til at beskytte egenproduktion af basisfødevarer og industriopbygning«, som der står i forslaget til vedtagelse. Tænker ordføreren på nogle bestemte procentsatser? G33-gruppen har jo f.eks. anbefalet, at det skal hedde 20 pct. i den sammenhæng.

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Det sidste spørgsmål tør jeg ikke sige at jeg har tilstrækkelig indsigt i til at sige, at det lige er det tal, men det kan da være et meget rimeligt forslag.

Med hensyn stadig væk til det der med fremskridt på alle områder synes jeg, det er vigtigt at holde fast i, at de fattigste udviklingslande faktisk ikke rigtig stilles over for nogen krav i disse forhandlinger. Det stiller sig lidt anderledes for den store mellemgruppe af lande, som jo ikke i alle henseender længere kan betegnes som udviklingslande i traditionel forstand.

Men tilbage til hr. Rune Lunds hovedpointe. Jeg er enig i, at der skal langt større bevægelighed fra de rige landes side, der skal også større bevægelighed med hensyn til EU's landbrugspolitiske indrømmelser, for at man kan få et tilfredsstillende resultat for udviklingslandene.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Lige først en enkelt præcisering. Altså, det er jo kun de allerfattigste ulande, der ikke stilles krav til, og det er jo også, fordi der ikke er noget marked der, som interesserer den rige verden, hvori mod der jo stilles krav til alle de øvrige ulande, og det er jo det, der er problemet: at man vil blive ved med at stille krav til ulandene for at opfylde den retfærdighed, der bør være, at handelen er mere lige mellem ulande og rige lande.

Kl. 15.40

Så er det jo velkendt, at det, at forhandlingerne er gået i hårdknude, skyldes EU's, altså de rige landes optræden og krav til ulandene.

Derfor kunne jeg godt tænke mig at få uddybet lidt: Er det, der er lagt op til med den vedtagelse her fra den danske regering sammen med S, SF og De Radikale, udtryk for en korrektion af EU's hidtidige kurs i forhandlingerne, eller er det bare en fortsættelse?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg ser gerne, at regeringen tager denne vedtagelse med sig som en ekstra tilskyndelse til i EU at være dem, der taler for yderligere konkret imødekommenhed. Det er klart, at regeringen jo ikke kan bede om at få EU's officielle forhandlingsudspil skrevet om; det her handler langt, langt mere om: Hvad det er for en rolle, man spiller i de afsluttende forhandlinger?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil jo godt tilslutte mig det, der blev sagt før om, at vi forstår hr. Mogens Lykketoft som en, hvis hjerte banker for ulandene, men det sidste svar her var vel i og for sig ikke så godt sådan ud fra, hvad vi kan risikere der kommer til at ske videre i forhandlingerne, for det her kan så vedtages i dag sammen med Socialdemokratiet, SF og De Radikale, og alligevel kan regeringen så fortsætte i EU-sammenhæng med den linje, som EU hidtil har kørt, som er til fordel for de allerrigeste lande.

Er det forkert at tolke det på den lidt negative måde?

(Kort bemærkning).

Mogens Lykketoft (S):

Jeg har en tro på og sandelig da i endnu højere grad en forhåbning om, at regeringen vil forstå, at måden at forvalte det mandat på, vi, et bredt flertal, prøver at give her, er, at Danmark lægger sit lod for at nå et resultat, som er acceptabelt for udviklingslandene. Det er jo rigtigt, hvad udenrigsministeren siger, at et resultat, der ikke er acceptabelt for udviklingslandene, ikke er noget resultat.

Det er ikke det samme, som at man så godt kan tillade sig at være hård over for udviklingslandene, for det er i denne verdens interesse, at der kommer et resultat. Hvis vi skal mildne de meget, meget store økonomiske uligheder i denne verden, så skal der være et resultat, og hvis vi skal undgå, at frihandelsmønsteret degenerer til regionale eller bilaterale frihandelsaftaler, der ikke giver noget for de fattige lande, så skal vi have et resultat.

Derfor er det vigtigt at imødekomme udviklingslandene så langt, at de kan se, at der er noget i det for dem. De er under alle omstændigheder dårligere stillet, uden at WTO fungerer, end hvis WTO fungerer.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og jeg giver ordet til hr. Morten Messerschmidt.

Morten Messerschmidt (DF):

Alle lande, alle borgere har gavn af frihandel. Det forekommer fuldstændig indiskutabelt. Det, der er debatten, og det, der er det vanskelige, er, hvordan man når til en situation, hvor vi så rent faktisk også har den fuldstændige frihandel, og hvordan vi når derhen, uden at de, der i processen må opleve noget uheldigt, bliver ramt af det. Det er egentlig det store spørgsmål, som vi håndterer, og det er det, som hele Doharunden handler om.

Jeg tror egentlig, som det har været pointeret af både ministeren og af den tidligere ordfører, at der her i Folketinget er meget bred enighed om, hvor vi skal hen, og jeg tror også, der er meget bred enighed om, hvordan vi kommer derhen. Det, der ikke er særlig bred enighed om, er, hvordan man agerer i virkelighedens verden, hvem der egentlig har fordelene af at stille sig på tværs og lege trodsig, og hvem der egentlig har ideen om, hvordan man kommer videre i realiteternes verden. Det er det, der adskiller parterne på Christiansborg i dag.

Der er ingen tvivl om, at alle har fordel af frihandel: Forbrugerne har fordel af lavere priser, bedre produkter, skatteyderne har fordel af, at de penge, man før brugte til at subsidiere produktionen, kan bruges til noget andet, og selvfølgelig har den verden, der i dag lukkes ude, hvis varer lukkes ude fra den rige verdens markeder, en kæmpe fordel af at få mulighed for at eksportere og konkurrere.

Jeg tror, vi alle sammen kan være enige om, at tempoet har været alt for langsomt, både når man ser på det globale perspektiv og det regionale perspektiv i EU. Der er ingen tvivl om, at der globalt set har været interesser i at træne processen, og det har der også været i EU. Det er der grund til at begræde, for i bund og grund har vi alle sammen en interesse i at nå i mål.

Kl. 15.45

Hvis man så ser på, hvor problemerne er opstået, så er der jo ingen hemmelighed i, at i EU specifikt, er det dem, som maler kassen, der også er tilhængere af, at kassen bliver fyldt op, det er dem, som tjener penge på, at skatteyderne donerer store summer til at holde en overflødig produktion i gang, det er dem, der ønsker at fastholde den eksisterende politik. Og der er det

utrolig stærkt og nødvendigt, at vi, så bredt et flertal som overhovedet muligt her på Christiansborg, kan sige til de lande, at den model er asocial og ødelæggende for verdenshandelen og ødelæggende for mulighederne for at skabe en fornuftig fremtid for alle regioner på kloden.

Derfor vil jeg kun begræde, at der er et parti her på Christiansborg, der prøver at slå sig op som dem, der har set, hvordan tingene skal løses, dem, som har gennemskuet alle de fiflerier og de spøgelsesmænd, som man ser i WTO-forhandlingerne, og dem, som kalder sig de sande repræsentanter for ulandene. Det er ganske enkelt usmageligt, og det er ødelæggende for den position, som Danmark kunne have ved at tale med én stemme – for i bund og grund er vi ikke voldsomt uenige.

Vi er jo ikke uenige om, at det er uacceptabelt, at der er nogle lande i EU, der ønsker at udtage 8 pct. som følsomme produkter; det er fuldstændig vanvittigt. Vi er ikke uenige om, at vi skal sænke eksportsubsidierna. Vi er ikke uenige om, at det skal ske i 2010 frem for i 2013, for jo hurtigere vi får udfaset eksportsubsidierna, eksportkreditterne, jo bedre muligheder har de lande, der i dag er uden for konkurrencen, også for at komme ind på markederne. Vi er slet ikke uenige om, at der skal ske en markant reduktion i støtten til de enkelte produktionsområder, herunder særligt bomuld, som det har været fremhævet. Det er vi slet ikke uenige om. Vi er heller ikke uenige om, at der selvfølgelig skal ske en analyse af grøn boks, af de støttemuligheder, der i dag ligger i grøn boks. Det er der ingen uenighed om på Christiansborg. Uenigheden ligger i andre lande i EU, hvor man nok vil lave en analyse, men ikke vil reagere på de ting, man så kommer frem til.

Når det så er sagt og vi har set i øjnene, at den model, som vi har i dag, er uacceptabel og asocial, vil jeg også gerne pege på et andet område, som ikke altid spiller den helt store rolle i debatten. Når Verdensbankens rapport om det her specifikke område fra 2004 peger på, at de fattige lande vil vinde 142 mia. US-dollar ved en fuldstændig fri handel, mens de rige lande vil vinde 106 mia. US-dollar, så er der jo ingen tvivl om, hvem der virkelig har fordelene ved det her projekt: Det er de fattige lande. Og der må vi aldrig nogen sinde glemme, at det, der virkelig vil give en mulighed for at skabe dynamik, skabe øget handel blandt de fattige lande, er at få liberaliseret syd-syd-handelen.

Mozambique tjener som et fremragende godt eksempel: Inden for de sidste 3 år har man markant sænket sine toldsatser, som jo selvfølgelig tjener som en stor del af indtægtsmulighederne for finansloven, men på trods af at man har sænket toldsatserne, er indtægterne steget, fordi de vanvittigt høje toldsatser internt i Afrika holder dynamikken tilbage, holder handelen tilbage og holder muligheden for at skabe vækst tilbage. Det er en dimension, som vi ikke må glemme.

For grundlæggende ønsker vi alle sammen, at vi kan konkurrere frit, at det er dem, der producerer den bedste vare, som vinder på det frie marked, og at producenten frit har mulighed for at vælge den gode vare. Sådan må det være.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er jo fint nok, vil jeg gerne sige til hr. Morten Messerschmidt, at man vedtager alle mulige fine ting her i Folketinget om, hvor godt og smukt det skal være. Men det, der så sker, er jo, at man sætter EU til at forhandle på alle EU-landenes vegne. Og hvad er det, vi ser i øjeblikket at EU gør? EU fører en forhandlingslinje, som enten vil give et afviklingsresultat i stedet for et udviklingsresultat for ulandene, det er det ene scenario, og det andet er, at forhandlingerne decideret bryder sammen.

Der må man jo spørge, om hr. Morten Messerschmidt synes, at det er i orden og specielt godt, at EU på den måde varetager forhandlingerne på alle medlemslandenes vegne, når EU fører en linje, der i så høj grad er til skade for ulandene?

KL 15.50

Jeg ville personligt have det bedre med, at Danmark kunne forhandle parallelt med, at EU fører forhandlingerne på vegne af de 25 EU-lande. Det ville give nogle muligheder for at spille ind på en helt anden og mere aktiv måde i forhold til at påvirke forhandlingerne.

Jeg kunne godt tænke mig at høre, hvad hr. Morten Messerschmidt egentlig mener om, at EU på den måde fører nogle forhandlinger, som går så meget ud over ulandene.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Til det sidste om, at det her skulle gå ud over ulandene, vil jeg sige, at den opfordring, som hr. Rune Lund tidligere kom med, om, at man slet ikke skulle have nogen aftale, jo altså også kunne betyde, at den udviklingspakke, som man nu

er blevet enige om, ryger i vasken. Det synes jeg hr. Rune Lund skulle snakke med sine venner fra Afrika om.

Må jeg så ikke svare på spørgsmålet om det multilaterale over for det bilaterale? Hvad tror hr. Rune Lund, hvis han overhovedet har tænkt tanken igennem, det forekommer mig usandsynligt, men hvis han har det, hvad tror hr. Rune Lund, at Frankrigs position ville være i de her forhandlinger, hvis Frankrig skulle forhandle alene? Tror hr. Rune Lund, at det er nemmere at få presset Frankrig til reformer, når de ikke har den selvstændige vetoret umiddelbart i forhandlingerne, eller er det sværere?

For hvis ikke vi havde det multilaterale system, så havde vi det bilaterale, og så skulle vi jo forhandle direkte med Frankrig, direkte med Grækenland, direkte med Portugal, direkte med Irland og de andre lande, som ønsker at bevare landbrugsstøtten.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg kan forstå, at hr. Morten Messerschmidt og Dansk Folkeparti gerne vil deponere Danmarks handlekraft hos en Europa-Kommission, som i den grad fører en forhandlingslinje, der går ud over ulandene.

Jeg kan konstatere, at det, der sker i øjeblikket, er, at det er Frankrigs linje i forhandlingerne, som går ind og dikterer en forhandlingslinje fra EU-Kommissionen, der i den grad er skadelig for ulandene.

Jeg bliver også nødt til at kommentere det vrøvl, som hr. Morten Messerschmidt siger om, at det her skulle være en forhandlingsrunde med det resultat, der ligger, som skulle være til gavn for ulande. Hr. Morten Messerschmidt bruger gamle tal, henviser til Verdensbanken.

I den seneste beregning, der er lavet fra Verdensbanken, slås det fast, at ulandene kun vil vinde 16 milliarder, mens de rige lande vil vinde 80, og at de milliarder, som ulandene vil få, vil blive opvejet af andre tab, bl.a. i forhold til faldende toldindtægter. Så de tal, som hr. Morten Messerschmidt kommer med, er simpelt hen ikke rigtige, for hr. Morten Messerschmidt har ikke de mest aktuelle beregninger fra Verdensbanken, som hr. Morten Messerschmidt ellers refererer til.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Om Dansk Folkeparti ønsker at deponere vores handlekraft i EU? Altså, hr. Rune Lund har jo kun siddet på Christiansborg lige så længe som jeg, det vil sige godt et års tid, så derfor *kan* det godt komme som en ny oplysning, men svaret er nej.

Men i nogle tilfælde er det altså fornuftigt, at man laver nogle fælles, koordinerede tiltag, og der har Dansk Folkeparti peget på en række områder, hvor det giver mening at lave fælles politik. Det er miljøområdet, handelsområdet og bekæmpelse af terrorisme, hvor det giver mening, at EU gør det – en lang række områder. Men det er da klart, at EU er milevidt fra den drøm, som Dansk Folkeparti har, om et europæisk samarbejde.

Men hvis man nationaliserer det her, hvis man gør det til et bilateralt spørgsmål, så tror jeg bare ikke, at hr. Rune Lund vil komme meget tættere på sit ønske, for sagen er jo, at i dag kan vi presse Frankrig og de andre lande, jeg tidligere nævnte, internt i EU til at reformere sig, fordi vi rent faktisk er med til at finansiere den kage, som de gerne vil spise. Det kan vi jo ikke, hvis Frankrig skal forhandle selvstændigt.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og næste ordfører er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti synes vi, at den status for Doharunden, som udenrigsministeren og udviklingsministeren netop har redegjort for, er udmærket.

Vi oplever jo i de her år en hastigt stigende grad af globalisering, og det medfører en øget handel mellem landene, en øget udveksling af viden og en intensiveret strøm af kommunikation. Vi kender alle sammen fordelene ved globaliseringen: Vi kan sidde hjemme i stuen og sende en mail til Kina, vi kan købe produkter, som er produceret i Spanien, og vi kan se nyheder fra USA.

Samtidig betyder globaliseringen også en øget handel til gavn for vores økonomi. Der er derfor ingen tvivl om, at globaliseringen bærer en række fordele med sig, og at globaliseringen vil kunne føre til øget vækst for mange lande.

Men desværre er globaliseringens goder så ikke ligeligt fordelt, og en række af verdens fattigste lande har svært ved at drage nytte af den øgede handel, der foregår på tværs af landegrænser og kontinenter, og derfor synes vi også, at det er vigtigt, at Doharunden får et udviklingsvenligt resultat.

Vi glæder os derfor over, at Doharunden har betydet en række skridt i den rigtige retning for udviklingslandene. Vi har noteret os, at udviklingsrunden bl.a. har resulteret i en aftale, som sikrer de fattigste lande bedre adgang til medicin.

Derudover er en række af verdens lande fulgt i EU's fodspor og har givet de mindst udviklede lande told- og kvotefri adgang for næsten alle deres produkter. Vi havde dog gerne set, det var alle produkter, og vi har ikke opgivet håbet endnu om, at det mål er inden for rækkevidde.

Der er ikke nogen tvivl om, at handelsforvridende landbrugsstøtte og eksportstøtte hæmmer udviklingslandene i at realisere deres potentiale. Vi Konservative mener derfor, det er særdeles positivt, at der er lagt op til en væsentlig reduktion af landbrugsstøtten og en endelig udfasning af alle former for eksportstøtte i 2013. Det vil give udviklingslandene en fair chance for at konkurrere på det internationale marked. Vi glæder os også over, at regeringen vil gå et skridt videre og vil arbejde for den størst mulige afvikling af al støtte inden år 2010. Det er et ambitiøst mål, men vi håber, at det kan nås.

En vigtig del af Doharunden handler om, at de fattigste udviklingslande skal have det, der populært kaldes en gratis omgang, det vil sige, at de ikke skal pålægges nye forpligtelser. Det er der heldigvis bred enighed om i forhandlingerne om industritold og tjenesteydelser.

For så vidt angår forhandlingerne om tjenesteydelser, er vi glade for, at regeringen fortsat vil støtte op om EU's tilbud om liberalisering af tjenesteydelser, herunder en markedsåbning for midlertidige personbevægelser. Derudover håber vi, at de konstruktive tiltag vedrørende handelslettelser vil kunne effektivisere told- og grænseprocedurer og på den måde skabe bedre betingelser for samhandel.

Konferencen i Hongkong i december betød på mange områder et skridt videre i den rigtige retning, men der skal ikke være nogen tvivl om, at vi da havde håbet på, at vi havde fået et bedre resultat. Hvis vi skal skabe bedre forhold for de fattigste udviklingslande, kræver det handling, for de gode resultater kommer ikke af sig selv,

og der er lang vej, før udviklingslandene kan deltage i handelen på lige fod med de højtudviklede lande.

Vi er derfor positive over for, at regeringen støtter princippet om særlig og differentieret behandling. Det er udgangspunktet i vores politik, at man er nødt til at behandle folk forskelligt for at kunne behandle dem lige. Det gælder også inden for udviklingsarbejde og handel.

Vi er overbevist om, at fordoblingen af EU-medlemslandenes samlede handelsrelaterede bistand vil sætte sine tydelige spor i udviklingsarbejdet, og at arbejdet i WTO's task forces vil bære frugt, men selv om WTO spiller en stor og vigtig rolle i løsningen af udviklingslandenes problemer, hviler ansvaret naturligvis først og fremmest på landene selv. Doharunden kan kun få det ønskede resultat, hvis de enkelte udviklingslande også selv tager ansvar for at afvikle barrierer, nedbringe korrupsion og forbedre forholdene for befolkningerne.

I Det Konservative Folkeparti glæder vi os over, at regeringen lægger stor vægt på bilateralt at støtte udviklingslandene og på udviklingsperspektivet i Doharunden generelt. Så vi er glade for den status, som vi har fået.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Hr. Mogens Lykketoft fra Socialdemokraterne sagde, at grunden til, at der ikke var nævnt noget om tjenesteydelser i det forslag til vedtagelse, som også fru Helle Sjelle er med på, udelukkende var, at man nu kun må lave et forslag til vedtagelse på 150 ord, og derfor sagde hr. Mogens Lykketoft, at der også skulle have stået noget om tjenesteydelser, og at de formuleringer, som var i mit forslag til vedtagelse om, at ulandene skal sikres ret til at regulere serviceydelser i offentlighedens interesse, og at offentlig service og offentligt indkøb holdes ude af forhandlingerne, var gode og fornuftige tanker, og at de sådan set skulle forstås som en del af den vedtagelse.

Så vil jeg bare høre, om det er noget, som fru Helle Sjelle er enig med hr. Mogens Lykketoft i.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Nu kan man jo altid diskutere, hvad det er, der skal stå i diverse vedtagelser. Vi synes, at den vedtagelse, vi er kommet med, er ganske udmærket og dækker de primære interesser for vores del, hvad angår de fremtidige forhandlinger.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg synes ikke, jeg fik et særlig konkret svar. Det var ellers et meget konkret spørgsmål, nemlig om det, som var hr. Mogens Lykketofts forståelse af, hvad der ligger i det forslag til vedtagelse, også er fru Helle Sjelles forståelse.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Man kan jo altid spørge om, hvordan og hvorledes man definerer de her ting. Det må vi jo se på.

Men altså, jeg synes, at det, der ligger i vores forslag til vedtagelse, er ganske udmærket, og det er det, vi synes som udgangspunkt er det bedste.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Ønsker hr. Frank Aaen ordet for en kort bemærkning? Værsgo, så er det nu.

Kl. 16.00

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu kan vi jo snakke om tekster og ikketekster og forståelser, men det, jeg gerne vil vide, er jo ganske enkelt, om det er sådan, at De Konservative er enige i, at ulandene skal have ordentlige vilkår, hvad angår service, og selv bestemme over, f.eks. hvordan de indretter deres offentlige service.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jamen naturligvis er vi interesserede i, at ulandene får nogle ordentlige vilkår. Hvis ikke vi var det, var vi slet ikke interesserede i, at den her runde blev ført til ende. Det er også netop derfor, at vi er så interesserede i, at der faktisk kommer et resultatet ud af det her.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg kunne ikke høre noget svar. Går De Konservative ind for, at ulandene har ret til at regulere deres serviceydelser i offentlighedens interesse, samt at offentlig service og offentlige indkøb holdes ude af forhandlingerne? Det må jeg vel kunne få et ja eller nej til, om ikke andet kan udenrigsministeren måske lige nikke eller ryste på hovedet.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Jamen vi har jo i tidligere forslag til vedtagelse været inde på det her, og der har vi også været inde på, at vi selvfølgelig synes, at der skal være en særlig respekt for det her tjenesteområde, med henblik på at man også kan definere sine ting i hvert enkelt land.

Formanden:

Tak til ordføreren. Vi går til den næste ordfører, hr. Martin Lidegaard.

Martin Lidegaard (RV):

I Det Radikale Venstre glæder vi os over, at det er lykkedes at få et fælles forslag til vedtagelse fra langt størstedelen af Folketingets partier. Det er et godt rygstød for Danmark, når vi skal kæmpe for ulandenes rettigheder i EU, og lad os bare håbe, at vi kan få den samme enighed i EU, når EU skal kæmpe videre i WTO.

Jeg skal ikke gentage alle de ting, der er blevet sagt, men blot nævne tre ting, som vi hæfter os meget ved i det forslag til vedtagelse, som vi har fundet frem til i fællesskab.

Den første ting handler om støtten til det multilaterale arbejde. For os at se er det helt afgørende, at Danmark fortsat støtter kampen for en international retsorden i en kaotisk verden. Hvis organisationer som WTO og FN ikke bliver styrket, hvis vi ikke giver dem øgede mandater, så ved vi med sikkerhed, at taberne bliver de fattige lande, det bliver de lande, der ikke kan stå distancen alene uden for de multilaterale systemer.

Et af de større politiske mysterier i nyere tid er, at et parti som Enhedslisten, der påstås at kæmpe for de fattigste landes interesser, kæmper mod multilaterale systemer som WTO, der netop giver sådanne lande en chance for i det mindste at kunne beskytte sig og forfægte deres rettigheder i et regelsæt.

Af samme grund har det altså også virkelig bekymret os, at der i forbindelse med Globaliseringsrådets strategi har været meldinger fra statsministeren om, at Danmark også vil begynde at sats på bilaterale aftaler, og så meget desto gladere er vi for den klare udmelding, der har været fra Venstres ordfører i dag, om, at det ikke skal forstås sådan, at regeringen eller Venstre er ved at forlade den multilaterale kurs, tværtimod vil man kæmpe for den.

Jeg kan ikke lade være med at minde om, at vi jo oftest er de allerførste til at kritisere EU's

landbrugsordninger, og de har ganske rigtigt også været meget handelsforvridende og til stor ugunst for de fattigste lande i verden, men man skal bare lige tænke på, hvordan det var, før EU's landbrugsordninger kom, hvor der jo var en lang række bilaterale aftaler mellem de enkelte europæiske lande, og jeg skulle hilse og sige, at de i hvert fald ikke var mere favorable for ulandene end de aftaler, der senere blev indgået i EU.

Den anden ting, jeg gerne vil dvæle lidt ved, er en af de gamle travere, havde jeg nær sagt, nemlig ønsket om et markant fald i eksportstøtten og reduktion af toldbarriererne. Ligesom Socialdemokraterne havde vi såmænd gerne set, at man mere konkret sagde, at man satsede på i hvert fald 70 pct. reduktion af eksportstøtten i 2010, men da det ikke dækker over, tror vi, nogen egentlig uenighed med regeringen på det her punkt, så har vi tiltro til, at man vil kæmpe for absolut størst muligt resultat på det her område og tilsvarende også, hvad angår toldbarriererne.

Der er jo mange nu om dage, der mener, at tolden i virkeligheden er *det* største problem, hvor man for 5-10 år siden fokuserede meget på eksportstøtten, men det er næsten en ligegyldig diskussion, der er ingen tvivl om, at begge dele er yderst skadelige.

Den tredje ting er så det særlige hensyn til de allerfattigste ulande, der både ligger i, at man tilkendegiver at ville give kompensation, at de følsomme landbrugsområder er i fokus, og i, at »Everything but Arms«-initiativet, altså »Alt undtagen våben«-initiativet, stadig er i spil.

Kl. 16.05

Vi ønsker den danske regering held og lykke med forhandlingerne. Vi håber virkelig, at det lykkes at overbevise resten af EU om, at vi bliver nødt til at gå foran her, hvis vi skal få en verden, hvor der er lidt mindre fattigdom og lidt større retfærdighed.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Nu siger hr. Martin Lidegaard jo måske lidt frækt, at Enhedslisten ikke er interesseret i at kæmpe for ulandenes interesser.

Hvordan kan det være, at hr. Martin Lidegaard kan sige det, når hr. Martin Lidegaard samtidig er medunderskriver på et forslag til vedtagelse, som refererer til en tidligere vedtagelse i forlængelse af den debat, vi havde den 8. november 2005, hvori der står, at man skal frem-

me forhandlinger på alle områder? Det er jo lige præcis det, ulandene ikke er interesserede i, fordi EU og USA, der går i spidsen for de rige lande, netop siger, at vi skal have forhandlinger på alle områder, og at ulandene søreme skal komme til lommerne og give dem en masse ting, før de får en lille bitte del på landbrugsområdet.

Jeg vil spørge hr. Martin Lidegaard: Er det i virkeligheden ikke der, problemet ligger? Med det forslag til vedtagelse, som hr. Martin Lidegaard er medforslagsstiller på, fortsætter linjen med at afkræve ulandene alle mulige indrømmelser i forhandlingerne, uden at man er interesseret i at give dem noget, og det er jo det, der har ført til, at forhandlingerne er gået i hårdknude.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det, som jeg opfatter som en af de vigtigste udfordringer, er jo, at ulandene ikke bare er ulande, ligesom ilandene ikke bare er ilande, og at ulandene består af mange forskellige grupperinger med meget forskellige interesser. Også på de områder, som hr. Rune Lund nævner, er der forskellige interesser blandt ulandene; nogle ønsker det ene, og nogle ønsker det andet.

Det, der er min pointe, er, at de, der altid bliver taberne, hvis man opgiver det multilaterale system, hvis man opgiver organisationer som FN og WTO, er de svageste lande og de svageste ulande; det er de lande, som ikke har nogen jordisk chance for at kæmpe for deres rettigheder, for der er ikke nogen rettigheder at kæmpe for, i den forstand at der ikke er lavet nogen internationale aftaler.

Det er det, jeg ikke forstår ved Enhedslistens politik, nemlig at man kæmper indædt mod WTO som sådan, på trods af at WTO dog er om end ikke fuldkommen – det skal jeg være den første til at erkende – så dog et forsøg på at lave et internationalt regelsæt for at beskytte de svageste lande.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Hr. Martin Lidegaard taler udenom, når jeg konfronterer ham med, at hr. Martin Lidegaard er med på et forslag til vedtagelse, der lægger sig op ad et tidligere forslag til vedtagelse, som siger, at der skal ske fremskridt på alle områder i forhandlingerne, og det er altså, uanset hvad hr. Martin Lidegaard siger, direkte i modstrid med

ulandenes interesser, sådan som de selv formulerer dem.

De var blevet lovet en gratis omgang, de var blevet lovet en gratis runde. Og hvad får de? De får i stedet et forsøg fra alle de rige lande med EU og USA i spidsen på at prøve at påtvinge dem alle mulige krav, samtidig med at de rige lande med EU og USA i spidsen kun er interesserede i at give minimale forbedringer.

Her står vi jo og diskuterer en helt konkret aftale. Vi står ikke og diskuterer FN, som Enhedslisten er meget stor tilhænger af, og vi står ikke og diskuterer verdenshandelsorganisationens grundlæggende organisering, som Enhedslisten er meget imod, fordi vi mener, at der er en skævvridning, der gavner de rige lande. Vi står og diskuterer en konkret aftale, som bliver diskuteret inden for WTO, og der står vi i øjeblikket med en aftale, som enten bliver en dårlig aftale for ulandene eller en aftale, som ender i ingenting, fordi forhandlingerne er gået i hårdknude.

Det må da vække bekymring hos hr. Martin Lidegaard, at hr. Martin Lidegaard også er med på en linje, der siger, at ulandene skal give indrømmelser på alle områder.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Ja, nu er det oprigtig talt lidt ærgerligt, at hr. Rune Lund ikke har et skud til i bøssen. Det kan være, at hans kollega kan hjælpe mig lidt, for jeg er ikke helt sikker på, hvad det præcist er for et område, som hr. Rune Lund henviser til, når han siger, at ulandene ikke vil have det, og at det ikke vil være til gavn for ulandene.

I den vedtagelse, som vi skal stemme om i dag, tror jeg ikke at der er noget som hr. Rune Lund er uenig i, og det vil sige, at det eneste, hr. Rune Lund er uenig i, er, at der er en henvisning til nogle tidligere vedtagelser, hvor der indgår noget, som hr. Rune Lund mener at ulandene ikke ønsker. Men det eneste, jeg forstår på hr. Rune Lund er, at det er noget med alle områder. Hvad er det for nogle områder, hvor hr. Rune Lund ikke ønsker fremskridt? Helt præcis kunne jeg godt tænke mig at høre det, for som jeg læser forslaget til vedtagelsen i dag, indeholder det jo netop alt det, som ulandene har bedt om indtil nu.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen så skulle man jo have undladt den første sætning med henvisning til den vedtagelse, der

blev lavet sidst, for den fører jo til den EU-optræden, der har været i WTO-forhandlingerne, som gjorde, at de gik i hårdknude, fordi de bygger på det helt forkerte, nemlig fremskridt på alle områder, der betyder, at ulandene skal betale for at få retfærdighed.

Det mener vi ikke at ulandene skal. Ulandene skal bare have retfærdighed uden at betale for det, hverken de rige eller de fattige ulande. Og vi hører jo igen, hvordan De Radikales ordfører prøver at snakke om forskelle på ulande. Jo, men selv blandt de rigeste af ulandene, lad os tage Indien, har de altså en indkomst, der er en tiendedel af Vestens indkomst. Så selv de rige ulande har altså brug for at få hjælp.

Kl. 16.10

Derfor vil jeg gerne spørge igen: Er det ikke sådan, at ulandene denne gang over en bred bank bare skal have udvikling uden at betale de rige lande for det, for de har så rigeligt betalt til de rige lande?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Altså, jeg er fuldstændig enig, tror jeg, med Enhedslisten i, at det, der skal til, er nogle massive indrømmelser til ulandene, hvor Europa går forrest ved at række en hånd til den tredje verden, hvis det her skal videre. Men det er jo præcis også det, der ligger her.

Det kan jo ikke nytte noget, at Enhedslisten vil henvise til vedtagelser, der ligger flere år tilbage i tiden, for at finde en eller anden lille knage at hænge deres modstand mod dagens vedtagelse på. Det kan man jo ikke bruge til specielt meget. Hvad er det helt præcis, som Enhedslisten savner i det her forslag til vedtagelse, som gør, at Enhedslisten ikke kan stemme for det?

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Nu er det jo ikke Enhedslisten, der henviser til gamle vedtagelser. Det gør jo den vedtagelse, som Det Radikale Venstre står og støtter, hvor der indledes med:

»Folketinget bekræfter vedtagelse nr. V 6 af 8. november 2005 ...«

Det er ikke os, der henviser til den, det er forslagsstillerne, herunder hr. Martin Lidegaard.

Lad det så være. Jeg mener, det er et stort problem, at der henvises til den vedtagelse, som har ført til et fejlresultat. Når nu der står en udmærket sætning, om at ilandene skal påtage sig større reduktioner end ulandene – altså bortset fra,

at jeg slet ikke synes, vi skulle pålægge ulandene reduktioner, så er det dog et fremskridt, at ilandenes skal være større – er hr. Martin Lidegaard så ikke enig i, at det, EU har foreslået, er det omvendte, nemlig større reduktioner i procenter hos ulandene end hos ilandene? Og vil hr. Martin Lidegaard garantere, at EU ændrer forhandlingsstrategi efter det her?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Nu tror jeg omsider, jeg er nogenlunde med på, hvad det er, Enhedslisten præcis mener. Men altså, sagen er jo, at det mandat, der bliver givet den danske regering til at kæmpe med i EU, jo ikke altid er det samme, som EU's position ender på.

Vi kommer med vores stemme i EU, og gudsketakoglov hvor er det godt, vi har et EU, så vi overhovedet kan kæmpe for de her ting, så vi har en stemme i de multilaterale organisationer. Men det er klart, at det, som vi vedtager i det danske Folketing, ikke nødvendigvis er det, som ender med at være EU-positionen. Det kan vi aldrig sikre os. Vi har godt nok betydelig mere indflydelse, end man egentlig skulle forestille sig, på de her ting, men vi er selvfølgelig ikke alene om at træffe beslutningerne, og det er også en kendt sag, at der er stor uenighed i EU om, hvor man skal lægge snittet i de her forhandlinger. Her skal jeg være den første til at medgive, at jeg også synes, at nogle i EU er alt for fodslæbende, og at det europæiske mandat nogle gange også er for fodslæbende.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Vi går videre i ordførerrækken, og det er nu hr. Steen Gade.

Steen Gade (SF):

Jeg synes, det er godt, vi får forespørgslen. Man kan sige, at det sådan set er kulminationen her i Folketinget på to forespørgsler sidste år om den her runde, og nu får vi så den tredje samt en række spørgsmål, og nogle af os var med i Hongkong.

Derfor har jeg lige lyst til fra starten at sige, måske også lidt til Enhedslistens ordfører, at der jo rent faktisk er sket om ikke en stor revolution, så en lille revolution i den danske indstilling på det her område fra sidste år på den her tid til nu. Dengang havde vi en stor diskussion og en hård diskussion om, hvorvidt det var ulandene, vi skulle tage parti for, og hvorvidt vi skulle afvikle

eksportstøtten osv. osv. Det var vi ikke enige om, der var kæmpeslagsmål her i Folketinget.

SF, Socialdemokratiet og De Radikale fremsatte forslag til vedtagelse for sig selv, og regeringspartierne og deres støtteparti havde deres egen vedtagelse. Vi fandt så en slags enighed op til Hongkongmødet, det var meget mere fornuftigt, og her står vi faktisk med noget, hvor jeg begynder at sige: Nu er det ved at være der.

Det havde da været godt, vil jeg sige, om vi havde haft den for et år siden, det havde været fremragende, det havde været langt bedre, og den danske forhandlingslinje i EU havde været bedre. Men at komme og sige, at den danske forhandlingslinje i EU og dermed muligheden for at præge udviklingen nu er ret dårlig, ville være stor forfalskning af virkeligheden. Vi kommer til at tage de fattige landes parti, vi kommer til at være dem, der er i front for at afvikle eksportstøtten osv. osv. Det er vel den indflydelse, Danmark kan have i den situation.

Kl. 16.15

Hvad er skrækscenariet? Jeg er helt enig i påpegningsen af, at det kan gå galt. Der gives for få indrømmelser fra den rige del af verden, der gives også for få indrømmelser fra EU, men hvad er skrækscenariet her? Jeg hører til dem, som mener, at skrækscenariet er, at det hele falder sammen, og at de store økonomiske magter i verden, dvs. USA og EU, går i gang med at tænke bilateralt. Der er mange i EU, der er optaget af det, og hvorfor er det ikke på bordet her? Det er, som om Enhedslisten ikke har set det. Hvis det hele bryder sammen, hvis der ikke kommer et resultat, får ulandene ikke et talerør og ikke et sted, hvor de kan kæmpe deres sag. De får ikke et sted, hvor de bliver betragtet som nogenlunde jævnbyrdige, og så står vi i en situation, hvor de fattige virkelig står med hatten i hånden over for de rige. Risikoen er altså, at det bryder sammen, og at vi ikke har et ordentligt WTO fremover.

I vores forslag til vedtagelse vil jeg understrege afviklingen af eksportstøtten. Vi vil gerne have den skrevet op til 70 pct. inden 2010, og jeg vil lægge vægt på, at vi, foruden det der står i vedtagelsen, også sørger for at sikre bedre mulighed for at eksportere miljøvarer. Vi kunne måske også få en enkelt kommentar fra udenrigsministeren om miljøforhandlingerne, siden der også forhandles miljø som en del af det her.

Jeg vil også gerne tilkendegive, at jeg er meget enig i det, som blev påpeget af hr. Morten Messerschmidt om syd-syd-handel. Det er jo

meget vigtigt at få gang i noget regionalt samarbejde og få gang i landenes økonomier. Vi, der tager del i diskussionen, kender jo godt problemet. En række ulande har det problem, at deres indtægter er knyttet til toldindtægter, som er deres eneste statslige indtægter og er det, der skal finansiere deres skoler. Det vil sige, at hvis man kommer og siger, at nu skal de afskaffes over night, har de ingen penge til at finansiere deres skoler og deres infrastruktur, så de kan komme på fode, og så ender de i en dårlig situation.

Til gengæld er det sådan, at hvis vi hjælper dem med at finde andre måder at få indtægter på, f.eks. ved at beskatte deres rige borgere – alle fattige lande har nogle rige borgere, og desværre er der også nogle forfærdelig rige i nogle af de allerfattigste lande – ja, så kunne det erstatte toldindtægterne, så ville de få plus-plus, og så kunne de nedsætte deres toldsatser og dermed være med til at få gang i både deres egen og nabolandenes økonomi. Det synes jeg kunne være en del af en dynamisk udmøntning.

Jeg står ikke her og er vild optimist. Jeg står sådan set og er dybt bekymret for, at det bryder sammen, og jeg vil håbe, at denne vedtagelse giver det nødvendige rygstød til regeringen, så vi kan kæmpe kampen. Det er også en kamp i EU for virkelig at presse på, så vi kommer med indrømmelser. Det kan godt være, at der skal samordnes taktisk, som jeg har set i Børsen i dag, så USA, Brasilien og EU skal komme med samtidige indrømmelser, men her har man diplomater og systemer, som skal prøve at få det til at fungere. Men at EU også skal give indrømmelser på landbrugsområdet, er helt oplagt.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Med hensyn til det, hr. Steen Gade siger om WTO og om, at hvis der ikke kommer nogen aftale, vil det blive dårligere for ulandene, kan jeg sige, at den holdning deler jeg ikke. Til gengæld deler jeg holdning med den meget anerkendte bistandsorganisation Oxfam, som skriver, at det, der ligger nu i de forhandlinger, der kører, vil betyde, at hvis man vedtager en aftale nu, vil det være til decideret skade for ulandene, og derfor vil ingen aftale være bedre end en aftale. Hvad er ordførerens kommentar til det?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg har læst Oxfams redegørelse. Den bygger jo på, at der ikke kommer yderligere indrømmel-

ser, og at ulandene ikke får mere, og så vil det være bedre for de fattigste lande uden en aftale, siger Oxfam. Men så vil jeg håbe, at den selvtilid, som de fik i Hongkong – det var positivt, at vi faktisk så, at de fattige fik selvtilid på grund af, at de har WTO – fører til, at de siger: Jamen så kan vi finde en eller anden vej at komme videre ad, så vi kan forhandle videre og trods alt finde en løsning inden jul.

KL 16.20

Men det, jeg talte om, er i virkeligheden noget andet end det, Oxfam har fat i. Det er den analyse, som viser, at hvis WTO-systemet bliver brudt ned og ikke længere nyder tillid, ender det med, at de fattigste lande står fuldstændig på bar mark eller direkte på bar Saharajord. De får ingen at støtte sig til, de vil stå alene over for et mægtigt EU eller et mægtigt USA.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Desværre står vi jo i den situation, at den verdenshandelsorganisation, vi har i dag, det WTO, vi har i dag, er et WTO, hvis institutioner medvirker til og yderligere forstærker skævvridningen af balancen mellem den rige og den fattige verden. Det er jo også derfor, vi i øjeblikket ser en udviklingsaftale, hvor udvikling virkelig er i gåseøjne, og som helt klart vil betyde klare og markante forringelser for den tredje verden.

Jeg kunne godt ønske mig, at verden hang sammen på en helt anden måde, at vi havde en international handelsorganisation, som tilgodeså ulandenes krav og ikke arbejdede til de rige landes fordel. Men det er desværre ikke her, vi står i dag, og det er også derfor, vi har denne udviklingsrundede debat her i Folketingssalen.

I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at høre ordførerens kommentarer til, at også SF er med på et forslag til vedtagelse, som refererer til, at der skal ske fremskridt i forhandlingerne på alle områder. Det er lige præcis det, der gør, at enten vil vi få et resultat, som er et afviklingsresultat, eller også vil forhandlingerne simpelt hen gå i hårdknude, fordi ulandene ikke vil finde sig i mere. Hvordan har SF det med at gå ind for, at der skal ske fremskridt i forhandlingerne på alle områder?

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Til det første: Der er jo nok en forskel. Enhedslisten mener, det er bedre for de fattige lande, at der ikke findes en organisation, hvor de kan tale

deres sag, og at det sådan set er bedst for dem at forhandle alene med andre lande. Det er fair nok, men jeg synes, det er naivt, og jeg synes også, det er farligt at have en sådan opfattelse. Men det betyder jo ikke, at jeg mener, at WTO er skruet sådan sammen, at jeg kan gå ind for det, overhovedet ikke. Jeg vil gerne reformere WTO og gøre den mere orienteret hen imod at varetage de fattigste landes interesser, men at det er bedre for de fattige lande at have et WTO, end at det hele falder sammen eller i hvert fald bliver svækket, er jeg fuldstændig sikker på.

Angående det andet tror jeg bare, at hr. Rune Lund godt kender diskussionerne. Jeg sagde for et år siden op til Hongkong, at jeg troede på møderne i Hongkong, og jeg bliver ved med at sige, at EU skal give indrømmelser. Jeg synes, hr. Rune Lund ikke rigtig forstår, at vi faktisk har fået flyttet den danske regering i løbet af det sidste år, men netop fordi det er sket, burde hr. Rune Lund stemme for vedtagelsen.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen det er jo lodret forkert, når hr. Steen Gade siger, at Enhedslisten bare ingenting ønsker. Vi så meget gerne, at man opbyggede noget mere forpligtende handelssamarbejde i FN-regi, der tog udgangspunkt i de fattige landes principper, og vi så gerne, at man udvidede ILO, altså den internationale arbejderorganisation, så den i højere grad kunne være en aktiv faktor i arbejdet på at sikre arbejdstagere ordentlige vilkår overalt i verden. Så det er tværtom, vi går faktisk ind for en lang række former for internationalt samarbejde.

Men synes hr. Steen Gade ikke, det er et problem i den grad at lægge sine æg i en kurv, hvor selve fundamentet – og det gælder både EU's indre marked og WTO – er fri handel og varenes og kapitalens frie bevægelighed over grænserne? Det er selve grundloven, og det er jo det, der gør, at det er besværligt, for ikke at sige nærmest umuligt at tage ordentlige hensyn til miljø, arbejdstagere og social udvikling over hele verden.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nu er det jo en lang diskussion, men skal jeg svare på lidt af det, vil jeg sige, at sådan som jeg ser det, er det sådan, at hvis den krise, WTO står i, fører til, at USA starter med bilaterale aftaler, og EU derefter følger op osv., bliver WTO svæk-

ket, mister sin betydning og bliver mindre og mindre stærk. Det er min analyse.

De, der så i givet fald kommer til at betale prisen, er de fattigste lande. Det er min ærlige overbevisning, og derfor er det ikke et spørgsmål om, at man også kan lave så meget andet her i verden. Det kan man da måske godt, men for det første skal landene jo være enige om det, og for det andet tager det også sin tid. Jeg er faktisk nervøs for, hvad der kan ske inden for de næste 2-3 år på området.

Kl. 16.25

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Hr. Frank Aaen for en sidste kort bemærkning

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jamen så burde SF måske begynde at overveje alternativer til det, vi har i dag. Det, SF i dag har bundet sig op på, er jo et EU, som har ført en forhandlingslinje i WTO, der helt klart vil resultere i en hårdknude, og som i den sidste ende vil være til klar skade for udviklingslandene.

Det er jo fantastisk, at når man står i en forhandlingsrunde, hvor alle i fine taler siger, at det vil blive til entydig fordel for de fattigste lande, ender man alligevel i den modsatte situation, og det er jo netop derfor, vi overvejer mange andre former for samarbejde. Vi tror ikke på, at der i WTO kan gennemføres noget, der i virkeligheden strider mod WTO's natur. Vi forestiller os andre former for samarbejde, som beskytter de fattige lande og beskytter arbejdstagernes rettigheder, og hvor det er arbejdstagere, social udvikling og miljø, der er i højsædet, og ikke som i WTO den frie handel og kapitalens frie bevægelighed.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nu synes jeg altså, det er lidt synd for diskussionen, for nu kommer den til at handle om, at SF går ind for EU og WTO, i stedet for at handle om de fattigste lande.

Det, jeg egentlig er gået ud fra, er at få en helt saglig analyse ud fra solidariske synspunkter, miljøsynspunkter og ønsket om, at fattige mennesker skal have det bedre, og fra det udgangspunkt er jeg nået frem til, at noget af det værste, der kunne ske for de fattige lande, var, at det multilaterale system brød sammen, og det er i denne forbindelse faktisk WTO. Det er den simple analyse, og den tror jeg faktisk også Enheds-

listen på et eller andet tidspunkt bliver nødt til i hvert fald delvis at tage til sig, for alternativet er jo, at hvert enkelt land kører sit eget løb. Men er der ikke allerede lande nok i verden, der kører deres eget løb? Og er det ikke det, der er et af de store problemer i verden? Også EU kører tit et forkert forløb, men så må vi jo kæmpe for at gøre tingene bedre.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Jeg skal give ordet til ministeren for udviklingsbistand, værsgo.

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at takke for debatten i dag, og frem for alt vil jeg gerne på regeringens vegne takke for det meget markante rygstød – jeg tror, det var det udtryk, hr. Steen Gade brugte undervejs – som regeringen har fået, i og med at et stort set enigt Folketing bakker op om den linje, regeringen fører, og dermed også om den proces, som regeringen er en del af og arbejder videre med. Enhedslisten er isoleret i dag, så det er altså et stort set enigt Folketing, der bakker op om regeringens linje. Tusind tak for det.

Der er lige et par enkelte ting i debatten, som jeg gerne vil knytte en kommentar til, og det første, jeg vil bruge et par ord på, er diskussionen om, hvorvidt regeringen bakker op om det multilaterale aftalesystem. Bare for en ordens skyld vil jeg gerne klart understrege, at det gør vi selvfølgelig. Regeringen er en del af hele den proces, som jeg har takket for at vi får Folketingets opbakning til, så selvfølgelig bakker vi op om WTO. Men at bakke op om WTO betyder selvfølgelig ikke, at man ikke i nogle sammenhænge kan indgå bilaterale aftaler. Det gør EU jo også, og bilaterale handelsaftaler kan være et supplement, ja, oven i købet et ganske vigtigt supplement til de multilaterale aftaler. Men ingen tvivl om, at vi naturligvis bakker op om WTO som institution.

Jeg er i øvrigt helt enig i de beskrivelser, som en række af ordførerne har givet af, hvad WTO er for en størrelse og WTO's betydning. Jeg hæftede mig ved hr. Morten Messerschmidts gennemgang af betydningen af WTO, og senest gav hr. Steen Gade en, synes jeg, glimrende beskrivelse af vigtigheden af at have et sådant internationalt aftalesystem.

Bare for at skære det ud i pap vil jeg gerne understrege, at det er helt afgørende for regeringen, at vi opnår et udviklingsvenligt resultat.

Hvis vi ser på, hvad der er på bordet, og knytter det op på det, som bl.a. hr. Rune Lund har været inde på, altså at det sådan set ville være bedre, at vi slet ikke opnåede noget resultat, vil jeg endnu en gang gentage, hvad det er, der sådan set allerede nu ligger på bordet for udviklingslandene.

Kl. 16.30

Ser vi på, hvad EU har budt ind med på udviklingsområdet, så har EU jo klart tilkendegivet, at vi vil give 2 mia. euro i handelsrelateret bistand i 2010. Vi har klart budt ind med told- og kvotefri adgang. Her tænker jeg selvfølgelig også på »Alt undtagen våben«-initiativet, som betyder, at der er 100 pct. adgang til EU for de fattigste lande, og vi har jo som led i hele forhandlingsprocessen klart presset på, for at også andre lande indfører et tilsvarende initiativ som det, vi kender fra »Alt undtagen våben«.

Vi har også klart kæmpet for, at det skal være a round for free, altså at der ikke skal pålægges de fattigste udviklingslande yderligere forpligtelser. Og det er altså det, som hr. Rune Lund og Enhedslisten bare sådan uden videre mener at vi bør feje af bordet og sige, at det ikke er til gavn for udviklingslandene. Deri er jeg helt uenig.

Så vil jeg lige bare som en sidste bemærkning også knytte an til de bemærkninger, der har været omkring vigtigheden af syd-syd-handel, og sige, som jeg tror det var hr. Mogens Lykketoft der sagde, at det på grund af mangel på plads i selve forslaget til vedtagelse rent faktisk ikke kom med, men det betyder ikke, at det ikke er vigtigt, for det er det bestemt. Jeg så gerne, at der havde været en pind med om, at vi naturligvis også presser på for at fremme en øget syd-syd-handel. Det skulle også blot være nævnt fra min side, at det ikke er, fordi det ikke er vigtigt, at det ikke er nævnt, men at det altså alene er på grund af pladshensyn i forslaget som følge af Folketingets regler.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ministeren. Jeg skal give ordet til hr. Rune Lund som ordfører i anden omgang. For en kort bemærkning? Undskyld. Jeg beder ministeren genindfinde sig på talerstolen. Værsgo, hr. Rune Lund, for en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Ministeren siger, at Enhedslisten bare vil feje det hele af bordet, men det er jo ikke sandt. Enhedslisten er kommet med et forslag til vedtagelse, som vi synes er bedre, bl.a. fordi der ikke i vores

forslag til vedtagelse indgår en sætning eller en idé om, at der skal ske fremskridt i forhandlingerne på alle områder, hvilket vil sige, at ulandene skal til lommerne og give en masse for de små indrømmelser, de får på landbrugsområdet. Det er jo dér, problemet ligger.

Kan udviklingsministeren virkelig ikke se, at der er et stort problem, når forhandlingerne er gået i hårdknude, fordi ulandene simpelt hen ikke vil finde sig i mere, at de bliver snydt og de bliver bedraget og de bliver tvunget til alle mulige ting i forhandlinger, netop til at give en masse, samtidig med at de rige lande ikke vil give noget som helst? Det er det ene spørgsmål. Det må da være et utrolig stort problem for en udviklingsminister.

Det andet er, at udviklingsministeren siger, at udviklingsrunden, sådan som den ligger nu, er et fremskridt for ulandene. Var det sådan, det skulle forstås? Det kunne jeg godt tænke mig en meget klar melding om, for det mener f.eks. Oxfam ikke.

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg kan bare konstatere, at jeg og en lang række af de øvrige repræsentanter her i Folketinget ikke deler hr. Rune Lunds opfattelse af dels WTO som organisation, dels af det, der ligger på bordet i dag. Det er jo ikke tilfredsstillende, hvad der ligger på bordet i dag, for så var der indgået en aftale, og hvis man derfor som hr. Rune Lund tager Oxfams analyse for at være den eviggyldige sandhed, så mener jeg, det er et fejlskud, for det, som Oxfam tager udgangspunkt i, er jo, hvad der ligger i dag på bordet. Men der er jo lige præcis ikke indgået en aftale, og derfor mener jeg, det er en fejlagtig analyse, Oxfam har lavet.

Kort og godt deler jeg simpelt hen ikke hr. Rune Lunds opfattelse af, hvad det er, WTO arbejder frem imod, og frem for alt slet ikke af Oxfams analyse.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg får ikke svar på mine spørgsmål, så jeg bliver nødt til at stille dem igen. Er udviklingsministeren enig i, at grunden til, at forhandlingerne er gået i hårdknude, er, at ilandene stiller en masse urimelige krav til ulandene, samtidig med at ilandene ikke er interesseret i at give noget som

helst ved forhandlingerne? Det er det ene spørgsmål.

Det andet er: Hvis forhandlingerne slutter sådan, som de ligger lige præcis nu, vil det resultat, der ligger, så være et godt resultat for ulandene, eller vil det være et dårligt resultat for ulandene?

Det er de to spørgsmål.

Kl. 16.35

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Som jeg var inde på i min besvarelse, mener jeg under alle omstændigheder, at det er en klar fordel for udviklingslandene, at vi har et internationalt aftalesystem. Hr. Rune Lund havde en ordveksling tidligere på dagen med hr. Steen Gade om lige præcis opfattelsen af, hvorvidt man har et internationalt aftalesystem eller ej, og der må jeg forstå på det, hr. Rune Lund siger, også jævnfør spørgsmålet her, at hr. Rund Lund altså mener, at udviklingslandene vil være bedre stillet, såfremt man ikke har et internationalt aftalesystem som WTO.

Det er jeg ikke enig med hr. Rund Lund i. Jeg mener, at det er en kæmpe fordel for udviklingslandene, at vi internationalt kan opsætte nogle spilleregler for den internationale samhandel, og i og med at udviklingslandene jo har valgt at tilslutte sig WTO, mener jeg, at det er en opfattelse, som udviklingslandene rent faktisk deler. De er af den opfattelse, at de kan opnå bedre resultater ved at være med i en international sammenhæng frem for at skulle lave den ene bilaterale aftale efter den anden.

(Kort bemærkning).

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg husker i Hongkong, hvordan udviklingsministeren var med til at lave den særlige udviklingspakke, som man blev enige om, og jeg vil bare gerne høre, om ikke udviklingsministeren vil sige, hvad der vil ske med den pakke, hvis man måske kan se tredjeverdenslande følge opfordringen fra Enhedslisten om at ikke at få nogen aftale. Hvad vil der så ske med den udviklingspakke?

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jamen udviklingspakken er jo selvfølgelig tænkt som en del af en samlet handelsaftale, og derfor

giver det selvfølgelig sig selv, at det, der er indholdet i udviklingspakken, så reelt jo ikke bliver til noget. Jeg håber bestemt ikke, at vi når dertil, det vil jeg gerne understrege.

Det er regeringens mål, at vi når en aftale, og at vi når en udviklingsvenlig aftale, og derfor valgte vi også at slå et ordentligt slag for lige præcis etablering af udviklingspakken i Hongkong. Vi er også glade for, at det rent faktisk lykkedes i Hongkong at få etableret udviklingspakken.

Men jeg vil nu gerne sige, at for så vidt angår den bilaterale udviklingsbistand vil jeg fastholde, at vi fortsat har den del, der hedder den handelsrelaterede bistand. Uanset hvordan det end måtte gå med Doharunden, så ønsker jeg at fastholde, at vi har et handelsrelateret bistandselement i vores bilaterale udviklingsbistand.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Tak for det svar, for hvis ulandene vil have det, de bare bør have, nemlig en udviklingspakke, så skal de jo bare have den, og så skal de ikke betale for den. Ministeren har lige sagt, at der skal betales for den, ellers kommer den ikke. Jeg håber ikke, at resten af dem, der står bag det forslag til vedtagelse, der i dag er lagt frem, er enige med ministeren i, at der også skal betales for den.

Må jeg så igen minde om, at ministeren ikke svarede på hr. Rune Lunds spørgsmål. Er ministeren enig i, at når det er gået i hårdknude i WTO, så skyldes det de rige landes optræden her, og at det i øvrigt er anført af EU? Og hvis det er en aftale som den, der ligger på bordet nu, der bliver vedtaget, er ministeren så enig i, at det er til skade for ulandene?

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Hvis vi nu tager det sidste først en gang til: Jeg er af den opfattelse, at det er bedst for udviklingslandene, at vi får lavet en international handelsaftale. Det er i øvrigt, som jeg var inde på tidligere, en opfattelse, som deles af udviklingslandene. Men der forhandles jo i øjeblikket, og derfor synes jeg ikke, det er rimeligt, hverken af hr. Frank Aaen eller hr. Rune Lund, at stille det op på den måde, om det er godt eller skidt.

Der forhandles i øjeblikket, og vi har desværre ikke nået et resultat endnu. Jeg håber meget, at det lykkes at nå et udviklingsvenligt resultat.

Det er faktisk det, vi arbejder på fra regeringens side.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg fik ikke noget svar på det første spørgsmål, nemlig om ministeren er enig i, at hårdknuden skyldes ilandene, de rige lande, EU's optræden. Det var da rart at få en afklaring af, om ministeren er enig i, at det er der, problemet ligger, og at det er der, det skal løses. Det her er jo en slags status, vi gør i dag, over, hvordan det er gået med forhandlingerne, og derfor bør det da også være muligt, akkurat som Oxfam har gjort det, at lave en slags status over, hvordan det ser ud i dag. Og derfor bør vi da kunne få et svar på, ikke hvad ministeren håber, der kommer, men hvad ministeren mener om det, der ligger på bordet i dag, så vi kan se og analysere, om ministeren er enig i, at det, der ligger på bordet i dag, er en forringelse for ulandene. Det er derfor, vi vil have noget andet.

Kl. 16.40

(Kort bemærkning).

Ministeren for udviklingsbistand (Ulla Tørnæs):

Jeg synes altså ikke, det er rimeligt at stille det op på den måde. Vi er midt i en forhandlingsproces, og det, hr. Frank Aaen så tager afsæt i, er en rapport, som Oxfam har lavet, en undersøgelse, som jo er baseret på en forudsætning om, at resultatet af Doharunden i hovedsagen vil bestå af en accept af de tilbud og de krav, som ligger på bordet nu.

Men som sagt forhandles der jo, og derfor mener jeg helt klart, at det er urimeligt, for forhandlingerne er jo ikke afsluttet, og det vil sige, at de jo ikke er afsluttet på det grundlag, som Oxfam har taget afsæt i. Og det er ikke mindst urimeligt set i lyset af, at der jo er en række ulande og også de udviklingsvenlige ilande, herunder ikke mindst EU-landene, som arbejder hårdt for at opnå et bedre resultat.

Derfor synes jeg faktisk, det er urimeligt at stille det op på den måde her i dag, på trods af at jeg er enig i, at det er en slags status over, hvor langt vi er med forhandlingerne, som gøres i Folketinget her i dag.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Nu vil jeg sige tak til ministeren. Så er det hr. Rune Lund som ordfører for forespørgerne, anden omgang.

Rune Lund (EL):

Jeg synes, vi har haft en på mange måder rigtig god debat i dag. Det er også tydeligt, at den debat har tydeliggjort, at der er nogle problemer i det forslag til vedtagelse, som alle partier lige fra SF til Dansk Folkeparti står bag.

Det problem er det helt grundlæggende, at der lægges op til, at der skal ske fremskridt i forhandlingerne på alle områder, hvilket på almindeligt dansk betyder, at ulandene skal til lommerne og give en masse, hvis ulandene vil have noget på landbrugsområdet.

Enhedslisten er grundlæggende uenig i denne tilgang. Til gengæld er vi enige med ulandene i, hvordan ulandene forstår den såkaldte udviklingsrunde. Den forståelse bygger på, at det her skal være en gratis omgang for ulandene, den forståelse bygger på, at det er den rige verden med EU og USA i spidsen, der skal ud og levere, ud og give noget, uden at ulandene skal give noget den anden vej. Det er der, der ligger en fuldstændig grundlæggende forskel i det forslag til vedtagelse, som Enhedslisten har lagt frem, og det forslag til vedtagelse, som alle andre partier i Folketinget har lagt frem.

Jeg synes, det havde været mere passende, hvis Socialdemokraterne, hvis Det Radikale Venstre og hvis SF havde været med på Enhedslistens forslag til vedtagelse, for så havde det været mere tydeligt, hvor skillelinjerne ligger i dansk politik med hensyn til at forstå, hvad solidaritet med verdens fattige er, med hensyn til at forstå, hvad solidaritet med ulandene er i de her forhandlinger.

Det store problem er jo, og det kan jeg ikke forstå at udviklingsministeren ikke kunne forklare eller indrømme meget kort og enkelt, at de rige lande i øjeblikket presser ulandene til at skulle give en masse indrømmelser, som de simpelt hen ikke vil finde sig i. Ulandene har sagt, at de ikke vil finde sig i det, og de siger, at hvis resultatet af denne såkaldte udviklingsrunde bliver, hvad mere og mere tyder på, en afviklingsrunde for ulandene, hvilket ulandene også er enige i, så er det bedre ingen aftale at få end at få en dårlig aftale. Og det er jo sådan set logik for burhøns, men det er desværre kun logik for Enhedslisten i det her Folketing.

Med hensyn til at tage debatten i dag – Enhedslisten har jo taget initiativ til, at vi har den her forespørgselsdebat i dag – må jeg jo sige, at selv om jeg synes, at der er et grundlæggende problem i det forslag til vedtagelse, der ligger fra alle partier fra SF til Dansk Folkeparti, så er

der dog tale om nogle fremskridt i forhold til det forslag til vedtagelse, som blev vedtaget efter den forespørgselsdebat, vi havde om samme emne, nemlig om verdenshandelsorganisationen WTO og de her forhandlinger den 8. november sidste år.

De to væsentligste fremskridt drejer sig jo om, at der i den næstsidste pind står, at toldreduktioner for landbrugs- og industrivarer sker ud fra bundne satser, og at ilandene påtager sig større reduktioner end ulandene. Det er en ny pind i forhold til det forslag til vedtagelse, som de samme partier stemte for sidste gang. Men man skal også være klar over, at det er i direkte modstrid med den måde, som EU kører forhandlingerne på i øjeblikket. EU er nemlig på toldområdet af den opfattelse, at EU kun skal skære 28 pct., mens ulandene skal skære 70 pct. Det vil sige, at det er et forslag til vedtagelse, som er en direkte konfrontation med den forhandlingslinje, der ligger i EU.

Kl. 16.45

Jeg er meget spændt på at se, om det bare bliver ved de fine ord, eller om der i realiteten også bliver en konsekvens, når EU ikke retter sig efter det, som Folketinget vedtager her. Ellers er det jo bare fin snak uden reelt indhold.

Det andet er, at der i den sidste pind står:

Ulande sikres adgang til at beskytte egenproduktion af basisfødevarer og industriopbygning.

Det er også en ny pind, og det er også en god ting. Det eneste, der bare er ærgerligt, er, at det er en lidt tåget formulering, for man kunne have sat nogle faste procentsatser på. G33-gruppen, en gruppe af de store ulande i forhandlingerne, har jo sagt, at der skal sikres adgang til at beskytte egenproduktion og industri i forhold til 20 pct. af produkterne, nemlig dem, man kalder specielle produkter. USA har været fuldstændig fræk og arrogant, sådan som USA og i øvrigt også EU har været i alle forhandlingerne, og har sagt, at ulandene kun må undtage 1 pct. Det er fra ulandenes side blevet opfattet som en decideret fornærmelse. Men der er så sket det, at den her pind i det mindste er kommet ind, selv om der ikke er faste procentsatser på.

Derfor kan jeg konkludere, at Enhedslisten ikke vil støtte det forslag til vedtagelse, som alle partier fra SF til Dansk Folkeparti står bag, og det vil vi ikke, fordi der i det forslag ligger, at ulandene også skal give noget for at få noget. Det er altså en noget for noget-tilgang, en kræmmeragtig mentalitet, som ulandene i de forhand-

linger, der foregår i øjeblikket, ikke vil finde sig i. Men jeg kan trods alt sige, at der faktisk er sket nogle mindre forbedringer i de enkelte pinde i det forslag til vedtagelse, der ligger her.

Derfor må jeg også sige, at det, at Enhedslisten har taget initiativet til den her forespørgselsdebat om forhandlingerne i WTO, rent faktisk er endt med, at vi har fået et forslag til vedtagelse, som på nogle mindre områder er en skærpelse i forhold til det tidligere mandat. Derfor er det også en politisk sejr, at Enhedslisten tog initiativet til denne forespørgselsdebat.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Jeg syntes jo, at det var spændende at høre hr. Rune Lund her til sidst. Efter at han havde bidt sig fast i en forholdsvis dårlig formulering i vedtagelsen sidste år og havde brugt det meste af sin taletid på den, så kunne hr. Rune Lund jo godt se, at der faktisk er sket en hel masse.

Der havde det måske været bedre, om hr. Rune Lund havde været med i presset fra sidste år til i år, som jeg gennemgik i min tale, altså hvordan vi har fået en dansk forhandlingslinje fra overhovedet ikke at være særlig optaget af ulandenes krav til i dag at være en linje, som gør, at hvis regeringen – det er den jo forpligtet til – følger den her vedtagelse i de kommende forhandlinger i WTO og internt i EU, så bliver vi absolut det land i EU, som kæmper hårdest for ulandenes sag.

Jeg synes måske godt, at hr. Rune Lund kunne have kvitteret ved at stemme for.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg bliver nødt til at sige til hr. Steen Gade, at Enhedslisten ikke kan stemme for et forslag til vedtagelse, hvor der står, at der skal ske fremskridt på alle områder i forhandlingerne. For det er jo udtryk for en kræmmermentalitet, hvor man siger til ulandene: For at I kan få noget, for at I kan få adgang til vores markeder med jeres landbrugsprodukter, så skal I åbne jeres markeder for store vestlige firmaer, som vil udkonkurrere lokal industri, og som på tjenesteydelsesområdet f.eks. vil kunne gå ind og udkonkurrere lokal industri på sådan noget som uddannelse og sådan noget som vandforsyning.

Det er jo det, der er det store problem. Men jeg skal da give hr. Steen Gade ret i, at de to pinde, jeg nævnte – jeg forstår egentlig ikke, at der ikke er andre, der har nævnt det i debatten; jeg

ved ikke, om det på et tidspunkt kun var Enhedslisten, der havde opdaget, at der var en skærpelse i formuleringerne – er et lille fremskridt. Men den grundlæggende indpakning er stadig væk en noget for noget-tilgang, en kræmmermentalitet, som ulandene ikke vil finde sig i. Derfor er forhandlingerne gået i hårdknude i øjeblikket.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Hr. Steen Gade for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Steen Gade (SF):

Nu kan jeg nok ikke overtale hr. Rune Lund til at stemme for vedtagelsen alene af den grund, at hr. Rune Lund tidligere har brugt en del af sin taletid på at sige, at når vi forhandler i EU, så går det ikke, og når vi er medlem af WTO, så går det ikke.

KL 16.50

Men hvad angår spørgsmålet om noget for noget, vil jeg bare sige til hr. Rune Lund: Jeg tror, at jeg er lige så uenig i den tankegang som hr. Rune Lund. Men vi har brugt en måde, hvor vi rent faktisk har kunnet ændre de positioner og sørge for, at Danmark stille og roligt i løbet af et år ligger i en position, hvor vi faktisk i dag går så vidt, som hr. Rune Lund nok ikke troede vi kunne gå inden for EU. Det burde hr. Rune Lund vel nok påskønne på den ene eller den anden måde.

Han har vel egentlig allerede gjort det ved at sige, at det her forslag til vedtagelse var bedre, end han havde regnet med.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det, jeg har sagt, er, at der er et par enkelte pinde, som er bedre i det forslag til vedtagelse, der ligger, og som er bedre end det, der blev vedtaget efter den forespørgselsdebat, vi havde den 8. november 2005.

Men det, som jeg også har sagt, og som hr. Steen Gade også må have hørt, for det er sagt flere gange, er, at forslaget til vedtagelse, der ligger her, bygger på tankegangen om, at ulandene skal ud og give en masse for at få indrømmelser på landbrugsområdet, så ulandene kan få lov til at eksportere deres produkter til vores del af verden.

Det synes jeg er fuldstændig urimeligt, for de forhandlinger, der kører i øjeblikket, kører som forhandlinger, der bliver kaldt en såkaldt udvik-

lingsrunde. Men sagen er bare, at i den her udviklingsrunde har man ikke tænkt sig at give ulandene en masse ting. Man har tænkt sig at kræve en masse af dem for samtidig at give ulandene nogle små, minimale indrømmelser.

Det er en kræmmeragtig tilgang, og det er en noget for noget-tilgang, som ulandene ikke vil finde sig i, og det er derfor, at forhandlingerne er gået i hårdknude i øjeblikket. Det er det, som flertallet i Folketinget desværre ikke er i stand til at se, på trods af at forhandlingerne er gået fuldstændig i hårdknude. Vi står med et resultat, som enten bliver en dårlig runde for ulandene, eller nogle forhandlinger, som slet ikke bliver til noget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 79 af Kurt Kirkegaard (V), Mogens Lykketoft (S), Morten Messerschmidt (DF), Helle Sjelle (KF), Martin Lidegaard (R) og Steen Gade (SF) (*Se side 7507*) vedtoges med 102 stemmer (V, S, DF, KF, RV og SF) mod 2 (EL).

Hermed var følgende forslag til vedtagelse bortfaldet:

Forslag til vedtagelse nr. V 78 af Rune Lund (EL) (*Se side 7506*).

Hermed sluttede forespørgslen.

Den næste sag på dagsordenen var:

27) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 134:

Forslag til folketingsbeslutning om regler for lobbyister i EU.

Af Rune Lund (EL) m.fl.
(Fremsat 25/4 2006).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Regeringen kan ikke støtte det konkrete forslag om regler for ...

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Jeg beder om lidt mere ro i sidegangene, tak.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg gentager: Regeringen kan ikke støtte det konkrete forslag om regler for lobbyister i EU. Men jeg vil godt kvittere for, at Enhedslisten har fremsat en forbedret udgave af forslaget, som de jo allerede fremsatte i 2002, og i bemærkningerne så klart ønsker at fremme åbenheden i EU og tilliden til institutionerne.

Vi gør jo det samme. Vi støtter en opstramning af reglerne for lobbyister i EU. For det er regeringens opfattelse, at beslutningsproceduren i EU bør være åben for alle, der ønsker at bidrage med forslag og synspunkter eller information. Det tjener et oplyst beslutningsgrundlag, og så vidt jeg forstår, sætter også europaparlamentarikerne stor pris på input udefra i deres arbejde.

Hvad angår Kommissionen, har vi faktisk med Amsterdamtraktaten forpligtet den til at foretage omfattende konsultationer, før den foreslår lovgivning. Baggrunden er selvfølgelig, at som udgangspunkt er interessevaretagelse helt legitimt og godt for demokratiet. Vi kender det udmærket fra Folketinget. Dog skal vi undgå den negative form, som skævvrider beslutningerne til fordel for de få på bekostning af de mange.

Det ligger så heri, at der må ske en afvejning mellem på den ene side åbenhed i adkomst, som vi her i Folketinget lægger meget vægt på, og på den anden side åbenhed som blotlæggelse af den politiske proces, som nemt risikerer at udarte til overdreven kontrol. Det handler om at finde den rette balance, og det gør forslagsstillerne desværre ikke.

Kl. 16.55

Det hører også med til historien, at der er sket store fremskridt i åbenheden i EU i de senere år, og at Danmark har været og er en drivende kraft i arbejdet for både mere åbenhed i EU-systemet og mere kvalitet i åbenheden. Også Kommissionen er bevidst om, at åbenhed og ansvarlighed vil øge befolkningernes tillid til EU's institutioner som helhed, og den har øget gennemsigtighed som overordnet målsætning.